

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, APRIL – BALANDŽIO 25, 2013 • Vol. CIV Nr. 49

Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-24-2013

Arkivyskupo Gintaro Grušo ingresas Vilniaus arkikatedroje

Vilnius – Balandžio 23 d. iškilmingomis ingresso šv. Mišiomis Vilniaus arkikatedroje bazilikoje Vilniaus arkivyskupo ordinaro pareigas pradėjo eiti Gintaras Grušas, pakeitęs 21 metus arkivyskupijai vadovavusį kardinolą Audrį Juozą Bačkį. G. Grušas į Vilniaus arkikatedrą atvyko lydimas kardinolo A. J. Bačkio, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko Kauno arkivyskupo S. Tamkevičiaus. Iškilmėse dalyvavo Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, Vilniaus arkivyskupijos vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis, kiti Lietuvos, Latvijos, Estijos, Baltarusijos, Lenkijos vyskupai, Vilniaus ir kitų vyskupijų kunigai, pašventotojo gyvenimo asmenys, brolišių krikščionių Bažnyčių vadovai, prezidentė Dalia Grybauskaitė, kadenciją baigęs prezidentas Valdas Adamkus, Lietuvos ambasadorė prie Šventojo Sosto dr. Irena Vaišvilaitė, Seimo nariai, kiti valstybės valdžios atstovai bei gausiai susirinkę tikintieji. Šv. Mišios buvo iškilmingos – skambėjo trimitai ir būgnai, o chorui pritarė orkestras. – 3 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvos Vyčiai ruošiasi
100-ečiui – 4 psl.

Apmąstymai iš Ellicott
miestelio – 12 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuva ir JAV pasirašė susitarimą branduolinio saugumo srityje

Susitarta! Linas Linkevičius (kairėje) ir John Kerry.

URM nuotr.

(Bruselis (URM info) – Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir JAV valstybės sekretorius John Kerry balandžio 23 d. Briuselyje pasi-

rašė Lietuvos ir JAV bendrą kovos su neteisėta prekyba branduolinėmis ir radioaktyviomis medžiagomis planą. Šis susitarimas numato Lietuvos ins-

titucijų veiksmus, kuriais bus siekiama sustiprinti Lietuvos turimus pajėgumus branduolinio saugumo srityje. Svarbus vaidmuo plane numatytas Branduolinio saugumo kompetencijos centrai Medininkuose. 2012 m. duris atvėrusio centro pagrindinis tikslas yra kelti atsakingų Lietuvos ir užsienio šalių darbuotojų kvalifikaciją branduolinės saugos ir saugumo srityse, stiprinti bendradarbiavimą ir tarpusavio sąveiką. L. Linkevičius pažymėjo, kad šis susitarimas dar labiau sutvirtins Lietuvos ir JAV strateginę partnerystę. Ministras taip pat pažymėjo, kad praėjusių metų Branduolinio saugumo viršūnių susitikime Seule Lietuvos prezidentė pristatė indėlio į branduolinį saugumą planą, kuris grindžiamas būtinybe stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą.

Balandžio 23 d. Briuselyje vykusiam NATO šalių užsienio reikalų ministrų susitikime dalyvavęs L. Linkevičius taip pat pažymėjo, kad pirminkavimo Europos Sąjungos Tarybai metu Lietuva sieks sustiprinti NATO ir ES bendradarbiavimą ir suderinti šių organizacijų paramą Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos valstybėms. – 3 psl.

Pirmoji žmogaus gerumo sąlyga – ką nors mylėti, antroji – ką nors gerbti. – J. Elliot.

VYTAUTAS LANDSBERGIS

37%

ANDRIUS KUBILIUS

46%

V. Landsbergis ir A. Kubilius susitikęs antrajame ture.

A. Ufarto (BFL) nuotr.

Konservatorių partijos pirmininkas paaikškes pakartotiniuose rinkimuose

Vilnius (BNS) – Didžiausios opozicinės partijos – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) – pirmininko rinkimuose skelbiamas antrasis turas, kuris įvyks balandžio 28 ir 29 d. Jame susirungs daugiausia balsų pirmame ture surinkę dabartinis partijos vadovas ekspremjeras Andrius Kubilius ir europarlamentaras Vytautas Landsbergis. Galutiniais duomenimis, pirmajame ture daugiausia balsų – 4,383 (46 proc.) surinko A. Kubilius, už V. Landsbergį balsavo 3,557 (37 proc.) partijos narių, už TS-LKD pirmininko pavaduotoją Valentį Stundį – 1,588 (17 proc.) nariai. Iš viso partijos pirmininko rinkimuose dalyvavo 58 proc. partijos narių. Europarlamentaras V. Landsbergis daugiausia partijos bendražygių paramos sulaukė didžiausiuose miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, A. Kubilius daugiausia bal-

sų gavo mažesnių miestų ir rajonų skyriuose. V. Stundys ryškia persvara laimėjo Radviliškio skyriuje. Pagal partijos įstatus pirmininkas renkamas dvejų metų kadencijai. A. Kubilius teigia tikėjęs, kad renkantis partijos pirmininką vyks antrasis rinkimų turas. Jį džiugina partijos narių aktyvumas. V. Landsbergis pirmojo turo balsavimo rezultatus pavadino labai reikšmingais. Jis mano, jog partijai pasiseks išlaikyti parodytą valią, nes permainos yra reikalingos.

TS-LKD pirmininko tiesioginiai rinkimai laikomi įvykusiais, kai juose dalyvauja ne mažiau kaip pusė visų partijos narių. Išrinktu laikomas tas kandidatas, kuris surenka daugiau kaip pusę rinkimuose dalyvavusių TS-LKD narių balsų. Rinkimų rezultatus tvirtins gegužės 12 d. planuojamas partijos suvažiavimas.

„Draugą“ galite užsisakyti ir internetu:
www.draugas.org

Dar vienas pasiūlymas dėl Referendumo dvigubos pilietybės klausimu

Vilnius. – Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos nariai Irena Degutienė, Andrius Kubilius, Paulius Saudargas, Stasys Šedbaras pateikė alternatyvų pasiūlymą dėl referendumo, kuriuo siūloma keisti Konstitucijos nuostatas dėl dvigubos pilietybės reguliavimo.

Seimo nariai siūlo anksčiau grupės parlamentarų įregistruoto Seimo nutarimo projekto trečiąjį straipsnį formuluoti taip: „Pritariu, kad Lietuvos Konstitucijos 12 straipsnio antroji dalis būtų išdėstyta taip: ‘Niekas negali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis, išskyrus Lietuvos Respublikos pilietį nuo gimimo, emigravusį į Europos Sąjungos ar Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos valstybę narę ir įgijusį jos pilietybę, taip pat kitais įstatymo numatytais atskirais atvejais.’”

„Šiuo pasiūlymu siekiama nustatyti išimtinę kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio nuo gimimo, emigravusio (išvykusio nuolatinei gyventi) į bet kuriai iš šių organizacijų priklausančią valstybę narę ir įgyjančio tos valstybės pilietybę, privilegiją išsaugoti Lietuvos pilietybę. Antroji formuluotės dalis „kitais įstatymo numatytais atskirais atvejais“ skirta užsieniečiams, kuriems pilietybė suteikiama išimties būdu, atitinka tai, kas dabar galioja, tik Lietuvai nusi-

pelnę asmenys (pvz., menininkai, sportininkai) galėtų išsaugoti savo valstybės pilietybę”, – pasiūlymą komentuoja vienas iš jo iniciatorių P. Saudargas.

Jau anksčiau, 2008 ir 2010 m., teikiant Pilietybės įstatymo pataisas, TS-LKD frakcijos nariai siūlė tam tikrais atvejais įteisinti dvigubą pilietybę. Pataisose taip pat buvo kalbama apie Europos Sąjungos ir Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos valstybės narės pilietybę, tačiau abiem atvejais šias įstatymo pataisas vetavo Prezidentai, po Konstitucinio Teismo išaiškinimo, kad dvigubos pilietybės reglamentuoti įstatymais, be Konstitucijos pataisų, nepakanka.

Priminsime, kad balandžio viduryje nutarimo projektą dėl referendumo dėl dvigubos pilietybės įteisinimo pateikė Seimo Darbo partijos frakcijos narys Artūras Paulauskas. Jame siūloma nustatyti, kad referendumas būtų vykdomas kartu su 2014 metų Respublikos Prezidento rinkimais ir siūloma pateikti referendumui šį svarbaus valstybės bei tautos gyvenimo klausimo sprendimo tekstą: „Pritariu, kad Lietuvos Konstitucijos 12 straipsnio antroji dalis būtų išdėstyta šitaip: ‘Lietuvos Respublikos pilietis gali būti ir kitos valstybės piliečiu.’”

TS-LKD ir „Draugo“ info

LAIŠKAI

NORIU MATYTI JAUNĖJANTĮ „DRAUGĄ“

Maloniai nuteikė pirmame puslapyje „Draugo“ įdėta Dainos Čyvienės nuotrauka, kur „Saulutės“ draugovės narės – trys skautukės – Kaziuko mugėje pardavinėja pieštukus bei paskutiniajame puslapyje – Jono Kuprio jaunučių „grandiečių“ nuotrauka. Be to, patiko jaunos autorės Gintarės Mežytės straipsnis „Kelionė į San Francisco“, o ypač Audros Kubiliūtės-Daulienės rašinys „Egzotiška Indija“ su jos pačios nufotografuotu garsiuoju architektūriniu paminklu Taj Mahal Agra mieste. Rodykite ir toliau, mielas jaunime, savo entuziazmą. Visas „Draugas“ Jūsų dėka pajaunėja!

Faustas Strolia
Oak Forest, IL

KOKIE SKELBIMAI BŪTŲ NAUDINGI LIETUVAI?

Reklamas mes matome visur. Amerikos bendrovės nori mūsų dėmesio ir mūsų pinigų, visokiais būdais siūlydamos savo prekes. Tam

tiksliui išleidžia didžiausius pinigus. Matyt, kad reklamos veikia, kitaip tu pinigų nemėtytų.

Pastebėjau, kad daug reklamų bando ne parduoti prekes, o pristatyti vertybes. Pavyzdžiui, didelis užrašas skelbia: „Kristus prisikėlė!“ Dar kitas klausia: „Jei mirsi šiandien, ar pateksi į dangų?“ „Relevant“ radijo stotis nupirko reklamą prie O'Hare oro uosto. Ten buvo Guadelupės Marijos atvaizdas, su maldele: „Marija, melskis už mus!“ Daug skelbimų primena: „Abortai – užmuša!“ Prie I-55 greitkelio „Demand Abolition“, kovojanti prieš prostituciją, skelbia, kad prostitucija išnaudoja moteris. Kita iškaba su humoru klausia apie dešimt Dievo įsakymų: „Ar tikrai taip ‘Ne?’”

Esu Katalikų Labdarių sąjungos pirmininkas. Pagalvojau, kad mes, Amerikos lietuviai, turėtume paskelbti moralinių vertybių reklamas Lietuvoje. Reklamos patraukia dėmesį ir formuoja visuomenę. Kviečiu skaitytojus atsiųsti savo pasiūlymus, kokios reklamos būtų naudingos dabartinei Lietuvai.

Linus Sidrys
Palos Hills, IL

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pailsinti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

Arkivyskupo Gintaro Grušo ingresas Vilniaus arkikatedroje

Atkelta iš 1 psl.

Naujasis Vilniaus arkivyskupas metropolitas G. Grušas pradėjo eiti pareigas.

Martyno Ambraso (ELTA) nuotr.

Iškilnėse dalyvavo prez. D. Grybauskaitė ir V. Adamkus.

Džojos Barysaitės (ELTA) nuotr.

Prieš Mišias buvo perskaityta popiežiaus Pranciškaus pasirašytas dokumentas – bulė, kuria pranešama apie naujojo arkivyskupo paskyrimą. Mišiose dalyvavęs Šventojo Tėvo atstovas Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi perdavė asmeninį popiežiaus sveikinimą ir palaiminimą visai šaliai, Lietuvos ir kaimyninių šalių vyskupams, taip pat stačiatikių bei liuteronų bažnyčių vyskupams, dalyvavusiems iškilnėse bei valdžios atstovams, taip pat Respublikos prezidentei Daliai Grybauskaitėi. Arkiv. L. Bonazzi popiežiaus Pranciškaus vardu išreiškė gilią pagarbą ir padėką kardinolui A. J. Bačkiui, 21 metus buvusiam Vilniaus arkivyskupijos ganytoju. Popiežius Pranciškus pavedė arkivyskupą Gintarą Grušą „pal. Jurgio Matulaičio, kuris buvo geras šios arkivyskupijos ganytojas ir didis Dievo gailestingumo skelbėjas, užtarimui.“ šventojo Tėvo atstovas sakė, kad šiandien didžiojoje Bažnyčios istorijoje atverčiamas naujas puslapis, pabrėždamas, jog tai Šventoji Dvasia laiko rankoje plunksną ir trokšta įrašyti nuostabių naujienų, kurias verta pasakoti kitiems.

Per šv. Mišių ingreso pamokslą arkivyskupas G. Grušas dėkojo pirmiausia kardinolui A. J. Bačkiui už tėvystę, ganytojišką tarnystę ir prašė, kad savo malda, išmintimi ir sielovados dovanomis toliau lydėtų šios Arkivyskupijos bendruomenės kelionę. Kardinolui vadovaujant arkivyskupijai, atstatyti ne tik pastatai, Bažnyčios struktūros, dialogas su valdžia – atkurtas laisvas bendruomeninis ir maldos gyvenimas. Jis sakė, kad klaidžiam kelyje tautai veržiantis į savarankišką būtį reikia švyturių. Tokių Tiesos gynėjų Vilniuje netrūko – tai palaimintasis Jurgis Matulaitis, Dievo tarnas Mečislovas Reinys, arkivyskupas Julijonas Steponavičius. Į altoriaus garbę pakelti Tiesos nešėjai, Dievo valia gyvenę ir liudiję savo tikėjimą šioje arkivyskupijoje: šv. Kazimieras, šv. Rapolas Kalinauskas, šv. Faustina, pal. Mykolas Sapočka.

Arkivyskupas G. Grušas pastebėjo, kad dabartinė visuomenė dažnai užgniaučia kiekvieno žmogaus viduje turimą Dievo alkio, Dievo troškulio

pajautimą. Nuodėmingų ar tiesiog lengvabūdiškų pasiūlymų antplūdis užmarina šį poreikį Dieviui, be kurio žmogaus likimas netenka galutinės prasmės. Todėl kartu su popiežiumi jis kviečia į Naująją Evangelizaciją – padėti sau ir kitiems atrasti dvasinei gyvybei taip reikalingų Dangaus malonių. Tai atspindi ir naujojo Vilniaus ganytojo pasirinktas vyskupo šūkis: „Malonė, gailestingumas ir ramybė“. Malonė – visa ko pradžia. Krikšto dovana ir tolesnis šv. Dvasios veikimas įgalina, įpareigoja gyventi Kristaus laisvėje ir žengti per gyvenimą bendrystėje su Juo. Gailestingumas, – kuris taip išpūdingai apreikštas Vilniuje, – byloja, kad kiekvienas, patyręs Dievo meilę, nuodėmių atleidimą, naudotųsi sakramentine dovana, leidžiančia likti vienybėje su Juo, ir skleisti Dievo Gailestingumą: atleisti vieni kitiems, padėti vieni kitiems, dailintis tuo, ką Dievas yra suteikęs. Ramybė – tai visų kelionės tikslas, nes siekiame patirti vienybę ir harmoniją su Dievu.

Arkivyskupas G. Grušas pabrėžė, kad atsinaujinimas turi prasidėti nuo mūsų pačių. Pirmiausia – nuo vyskupų ir kunigų, kad su uoliu užsėgimu tarnautų Dievo Tautai. Nuo pašvęsto gyvenimo seserų ir brolių, kad su visišku atsidavimu gyventų maldos, aukos ir tarnystės dvasioje. Taip pat ir nuo pasauliečių, kad namų bendruomenėje kurdami tikėjimo aplinką, gaivindami parapijas, jungdamiesi į įvairius judėjimus liudytų ir skleistų Evangeliją. Ganytojas prisiminė kunigo Stasio Ylos sudaryto maldyno, iš kurio meldavosi vaikystėje, žodžius apie Vilnių Globojančią Gailestingumo Motiną:

O Skaisčiausioji Mergele Marija, kuri iš Aušros Vartų ištisus amžius šviete mūsų kraštui ir savo malonius spindulius bėrei! Išprašyk iš savo mieliausiojo Sūnaus kalčių atleidimą, sužadink mūsų viltį, sukulk tarp lietuvių vienybės ir galingo pasiryžimo dvasią nugalėti visoms kliūtims. O Marija, dangaus ir žemės karaliene, sergėk, globok mūsų Tėvynę ir jos vaikus.

Naujasis Ganytojas kreipdamasis taip pat lenkų ir anglų kalbomis pa-

G. Grušas ir A. J. Bačkis.

Dainiaus Tunkūno nuotr.

žymėjo, jog yra užaugęs lietuvių emigrantų šeimoje JAV, todėl gerai supranta savos kultūros bei kalbos išsaugojimo rūpestį, ir išipareigojimą bei meilę šaliai, kurioje gyvename. Tad meldžia Kristų padėti pasiekti asmeninės tapatybės ir bendruomenės dermę. Kita proga G. Grušas yra sa-

kęs, kad „Dievas turėjo savo plane, kad ne tik tapčiau kunigu, bet tarčiau Lietuvoje, o vėliau ir būčiau paskirtas Vilniaus arkivyskupu – tai tik Jis galėjo sugalvoti“.

Pabaigoje Vilniaus arkivyskupas visiems linkėjo Dievo malonės, gailestingumo ir ramybės.

Lietuva ir JAV pasirašė susitarimą branduolinio saugumo srityje

Atkelta iš 1 psl.

Vienoje iš Šiaurės Atlanto tarybos sesijų buvo aptarta padėtis Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje bei galimas jose vykstančių įvykių poveikis regioniniam ir NATO saugumui. L. Linkevičius informavo sąjungininkus apie Lietuvos ketinimus prisidėti prie Vokietijos Maršalo fondo projekto regione ir pasidalinti savo patirtimi siunčiant ekspertus į vieną iš regiono šalių.

NATO ir Rusijos tarybos susitikime buvo aptartas Aljanso ir Rusijos bendradarbiavimas po 2014 metų, kai Tarptautinės saugumo paramos

pajėgos atsakomybę už Afganistano saugumą perduos vyriausybei Kabule. L. Linkevičius teigiamai įvertino Rusijos ir NATO susitarimą, suteikiantį Aljansui teisę gabenti nekartinus krovinius per Rusijos teritoriją bei Rusijos pagalbą Afganistano vyriausybei. Ministras paragino tęsti šį abipusiškai naudingą bendradarbiavimą ir po 2014 metų. L. Linkevičius taip pat išreiškė Lietuvos paramą praktiniam NATO ir Rusijos bendradarbiavimui, kaip pavyzdį pateikdamas bendrus Lietuvos ir Rusijos mokslininkų projektus Baltijos jūros aplinkosaugos srityje.

URM info

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Lietuvos Vyčių organizacija

**REGINA
JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ**

„Dievia, man padėk tos skaisčios jaunimo organizacijos Lietuvos Vyčių Amerikoje, darbus ir pasišventimus sudėtus ant Tautos Aukuro, nors ne šimtinį, bet tūkstantinį dalalį surankioti, kad jie pasiliktų pavyzdžiu kartu kartėms.“

(Įvadas į Mykolo Norkūno albumą „Trupinėliai“)

Šią vasarą Lietuvos Vyčių organizacija švenčia garbingą šimtmečio jubiliejų! Ta proga sekmadienį, balandžio 28 d., 78-ta kuopa, veikianti Lawrence, Massachusetts, kartu su JAV LB Naujosios Anglijos apygarda, oficialiai pradės švęsti iškilią šios organizacijos sukaktį. Lietuvos Vyčių centro valdyba ir JAV LB Naujosios Anglijos apygardos valdyba bei šios apygardos kuopų atstovai susirinks prie Lietuvos Vyčių organizacijos steigėjo garbės nario Mykolo

Mykolas Norkūnas

Norkūno kapo Švč. Jėzaus Širdies kapinėse, Andover, Massachusetts, kur vyks iškilmingos apeigos. Buvęs Centro valdybos dvasios vadas, garbės narys prelatas Albert Contons sukalbės maldas ir bus padėtas atminimo vainikas. Po to, bus aukojamos šv. Mišios Šv. Corpus Christi at Holy Rosary Church, Lawrence, Massachusetts. Po Mišių parapijos salėje bus pietūs, o po jų – vyks JAV LB Naujosios Anglijos apygardos pavasarinis suvažiavimas.

Pasitikdami Lietuvos Vyčių organizacijos šimtmečio suvažiavimą, kuris vyks liepos 25–28 d. Quincy, Massachusetts, pateikiame skaitytojams trumpą šios organizacijos istoriją. Lietuvių emigracija į Ameriką prasidėjo 1863 m., po lietuvių ir lenkų antrojo sukilimo. Buvo keletas priežasčių, kurios traukė lietuvius emigruoti į užsienį. Iš pirmųjų išeivių išgirdę apie tolimą „pasakišką kraštą“, apie laisvę, apie daugybę randamo aukso, jauni vyrai, o vėliau ir merginos, paliko namus, žemę ir vyko laimės ieškoti. Dauguma tų išeivių buvo beraščiai, paprasti kaimo ūkio darbininkai.

Atvykę į šį kraštą ir nemokėdami anglų kalbos, lietuviai pasijuto vieniši. Norėdami ar nenorėdami, jie pra-

Westville, IL Vyčių 38 kuopos nariai tarptautiniame muzikos festivalyje, vykusiame 1931 m., laimėjo pirmą vietą.

„Draugo“ archyvo nuotraukos

dėjo bendrauti su lenkais, nes galėjo susikalbėti, jei ne lenkiškai, tai rusiškai.

Daugelyje vietovių lietuviai padėjo lenkams steigti draugijas ir parapijas. Lietuvių emigracijai didėjant, lietuviškoji dvasia pradėjo reikštis stipriau. Pirmosios lietuviškos draugijos pradėjo steigtis Pennsylvania valstijoje, o vėliau ir kitų valstijų lietuvių kolonijose. Visos tos organizacijos buvo savišalpos pobūdžio ir pavadintos šventųjų vardais. Kiekviena draugija rūpinosi lietuviškumo išlaikymu kitataučių akyse. Tose vietovėse, kuriose buvo įsteigtos draugijos, veikė ir lietuvių parapijos, taip pat pavadintos šventųjų vardais.

Jaunimo organizacijos kūrimu, kuri apjungtų visą lietuvių katalikų jaunimą, tuomet niekas nesidomėjo. Veikė vietinės savišalpos draugijos, klubai ir jaunimo sambūriai. Taip pat buvo steigiamos kareivių draugijos. Atrodo, kad visos tos organizacijos kūrėsi padėti Lietuvai atkovoti laisvę. Jų nariai tikėjo, kad bus pašaukti kovai už protėvių žemės laisvę. Gal todėl ir neįsijautė būtinybės kurti centrinę katalikišką jaunimo organizaciją. Buvo steigiamos ir kitos organizacijos: ateistinės draugijos, federacijos, susivienijimai, kurių tikslas buvo kovoti prieš tikėjimą ir Bažnyčią.

Tuomet lietuvių išeivijos dalis, kunigai ir pasauliečiai pradėjo galvoti apie jaunimo organizaciją, kuri apimtų visus lietuvių telkinius, apjungtų jaunos žmones bei sutelktų juos tikėjime Dievu, meile savo tautai ir pastotų kelią į smukles, kur dažniausiai prasidėdavo jaunimo nuopuolis. Taip pat skatintų burtis kultūrinei veiklai, įduoti į rankas katalikišką laikraštį ir knygą, skatintų šviestis, kad savo gyvenimą paremtų Bažnyčios mokslu, meile savajam kraštui ir kalbai bei būtų šviesus pavyzdys ateinančioms kartoms.

Šis sumanymas brendo katalikų draugijų susirinkimuose ir spaudoje. Taip ir gimė Lietuvos Vyčių organizacija – viena iš seniausių ir patriotiškiausių organizacijų Amerikoje. Ame-

rikos lietuvių Romos katalikų organizacija buvo įsteigta 1913 m. balandžio 27 d., Lawrence, Massachusetts, jos steigėjas – Mykolas Norkūnas. Vienas iš jo šalininkų buvo pirmasis „Draugo“ redaktorius kun. Antanas Kaupas. Pirmasis organizacijos pavadinimas buvo „Lietuvos sakalai“, o Lietuvos globėjas Šv. Kazimieras pasirinktas ir šios organizacijos globėju. Buvo kreiptasi į Amerikos lietuvių Romos katalikų federaciją pritarimo. Kai lietuvių spauda pranešė apie steigiamąjį susirinkimą ir jo nutarimus, M. Norkūnas sulaukė didelio kunigų, vargonininkų ir studentų palaikymo. Kalbėdamas jaunimo klausimu Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos kongrese, Pittsburgh, PA, 1913 m. M. Norkūnas pristatė naujos jaunimo organizacijos idėją ir sulaukė federacijos pritarimo. Organizacija buvo „perkrikštyta“ į Lietuvos Vyčius, o Šv. Kazimieras patvirtintas organizacijos globėju. Žodžiai – „Dievui ir Tėvynei“ tapo organizacijos šūkiu.

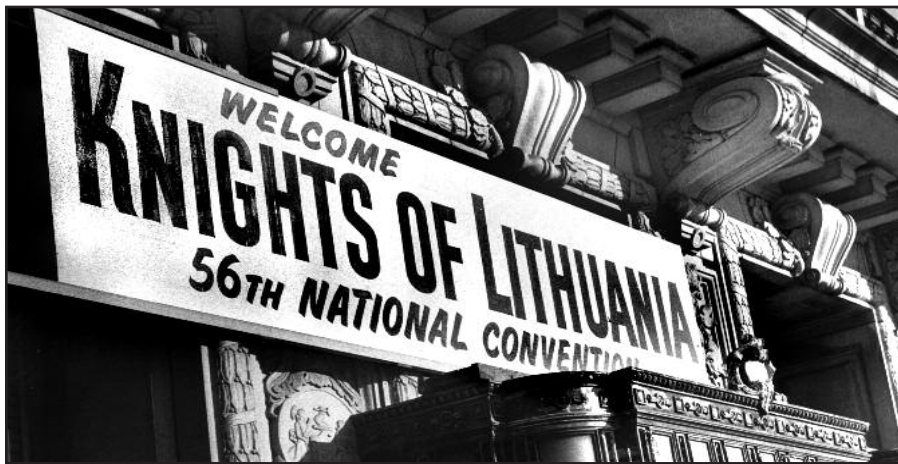
1915 m. spalio mėn. 21 d. buvo iš-

leistas oficialus Lietuvos Vyčių žurnalas „Vytis“. Pirmieji laikraščio redaktoriai buvo dr. Aleksandras M. Račkus ir prof. Kazys Pakštas, o pirmuoju administracijos vadovu tapo Leonardas Šimutis (1937 m. jis redagavo „Draugą“).

Šiuo metu Lietuvos Vyčių organizacijoje yra 50 kuopų, kurios veikia visoje Amerikoje. Kuopos pasidalinusios į penkias apygardas/rajonus: Vidurio Atlanto (apima New York, Amsterdam, Brooklyn, Great Neck, Maspeth, Hudson-Mohawke ir East Long Island, NY; Newark, Elizabeth ir Kearny, New Jersey; ir St. Petersburg ir Treasure Coast, FL), Vidurio Amerikos (apima Chicago ir Lemont, IL; Kenosha, WI; Gary ir Lakeshore, IN; ir Los Angeles, CA), Gintaro (Philadelphia, Scranton, Forest City, Lehigh Valley, Pittston, Anthracite, Harrisburg, ir Shamokin/Coal Twp., PA; Binghamton ir Syracuse, NY; ir Washington, DC), Naujosios Anglijos (Ansonia, Bridgeport, Hartford, New Haven ir Waterbury, CT; Athol-Gardner,

Lietuvos Vyčių choras su vadovu Faustu Strolia, 1961 m.

Šiuo plakatu Newark, NJ rotušė pasitiko 1969 m. Vyčių Seimo dalyvius.

Brockton, South Boston, Lawrence, Norwood, Westfield, ir Worcester, MA) ir Vidurio Centro (apima Dayton, OH, Detroit, MI ir Pittsburgh ir DuBois, PA). Turime arti 2,000 narių.

Vyčių organizacijai vadovauja centro valdyba. Dabartinės centro valdybos sudėtis: dvasios vadas – garbės narys dr. prelatas Juozas Anderlonis (3 kuopa, Philadelphia); pirmininkė – garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė (102 kuopa, Detroit), MI; pirma pavaduotoja – Cathy Nakrošis (90 kuopa, Kearny, NJ); antras pavaduotojas atsakingas už narystę – Andrew Bercezely (96 kuopa, Dayton, OH); pirmininkės pavaduotoja jaunimo reikalams – Vilija Bizinkauskaitė (1 kuopa, Boston, MA); protokolų sekretorė – garbės narė Elena Nakrošienė, (90 kuopa, Kearny, NJ); išdininkė – garbės narė Bernice Aviza (Albany, NY); finansų sekretorė – Barbara Miller (72 kuopa, Binghamton, NY); patikėtiniai Robert Petkus (96 kuopa, Dayton, OH)

valstijų. Suvažiavimas, kuris prasideda šv. Mišiomis (jos vyksta ir kas rytą prieš posėdžius) trunka keturias dienas. Posėdžiaujama, renkama centro valdyba, vyksta įvairios sesijos, o suvažiavimai baigiami uždarais pokyčiais bei šv. Mišiomis.

Lietuvos Vyčiai mylėjo ir šelpė savo protėvių žemę – Lietuvą. Jie rūpinosi Lietuvos nepriklausomybe. O kai Lietuva atgavo laisvę, vyčiai finansiškai, morališkai ir savo darbu padėjo Lietuvai. Ir dabar, jei reikia, Vyčiai ištiesia pagalbos ranką vargstantiems broliams ir sesėms Lietuvoje. Ši garbinga organizacija turi padalinius: Lietuvos Vyčių fondą, Šv. Kazimiero gildiją ir Šv. Mergelės Marijos Šiluvos fondą. Buvo ir ketvirtas padalinys – „Pagalba Lietuvai“ („Aid to Lithuania“, Inc.), kuris veikė nuo 1990 m. rugpjūčio mėn. iki jo uždarymo 2007 m. gruodžio 31d. Nors padalinių programos ir užmojai šiek tiek skiriasi, bet tikslas yra vienas – propa-

1972 m. 59-to Vyčių Seimo dalyviai nusifotografavo Cleveland Lietuvių kultūros sode.

ir Mary Beth Slakis (112 kuopa, Chicago, IL), juridinis patarėjas – adv. Saulius V. Kuprys (Chicago, IL).

Centro valdybai taip pat priklauso įvairūs komitetai ir komitetų pirmininkai. Šimtmečio suvažiavimo kopirmininkai – garbės narys Robert A. Martin, Jr. ir Phyllis Gendreau; archyvų komiteto pirmininkė Frances Burmila; garbės narystės komiteto – garbės narė Rita Sussko; Lietuvos reikalų – garbės narys Jonas Mankus; lietuvių kalbos ir kultūros – Delores Herbert; ryšių su visuomene – garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė; ritualų – Georgianna Macke; stipendijų – Elena Mikalauskaitė; Švč. Šiluvos Mergelės fondo pirmininkas – garbės narys kun. Antanas Markus; Vyčių fondo pirmininkė – Irene Ozalis; Šv. Kazimiero gildijos fondo pirmininkas – garbės narys Jonas Mankus.

Suvažiavimai vyksta kiekvienais metais liepos pabaigoje ar rugpjūčio pradžioje. Suvažiuoja vyčiai iš visų

guoti tikėjimą Dievu, ugdyti lietuviškumo dvasią ir visapusiškai padėti Lietuvai. (Papildomos informacijos apie Lietuvos Vyčių organizacijos veiklą galima rasti internete: www.knightsoflithuania.com. O apie Šiluvos Mergelės fondą: www.ourladyofsiluva.com).

1914 m. dienraštis „Draugas“ sutiko patalpinti jaunimo skiltį, kaip oficialų vyčių skyrių. Remiantis leidiniais „Lietuvos Vyčiai Amerikoje“ (red. Ignas Sakalauskas, Čikaga, 1963 m.) ir „Lithuanian Fraternalism: 75 Years of U. S. Knights of Lithuania“ (aut. William Wolkovich-Valkevičius), apie vyčių veiklą į „Draugo“ dienraštį rašė: Ignas Sakalas („Draugo“ red. 1918–1921 m.), Stasys Pieža, Leonardas Šimutis ir Danutė Bindokienė („Draugo“ red. 1992–2007 m.).

1952 m. Lietuvos Vyčių organizacijoje oficialiai buvo patvirtintas ryšiams su visuomene atstovas – Leonard Valiukas iš Los Angeles, Califor-

nia. Įskiltį „Vyčių veikla“ kartais rašė šie Lietuvos Vyčių nariai: Juozas Sadlauskas, Frank Vaskas, Edvardas Šulaitis, Apolinaras Petras Bagdonas, Povilas Dirkis, Irena Sankus. 1964–1985 m. straipsnius rašė ar iš anglų kalbos lietuviškai vertė Aleksandras ir Emilija Pakalniškiai, 1985–1992 m. – rašė ir iš anglų kalbos vertė Apolonija Žiausienė ir Aleksandras Pakalniškis jn. Straipsnius rašė ir garbės narė Anna Klizas-Wargo, Peter Paul Zansitis bei Glen Perutis.

Nuo 1994 m. apie Vyčių veiklą nuolat rašo šių eilučių autorė. „Draugo“ laikraštis turėjo, turi, ir, tikėkime, ateityje turės didelę reikšmę Lie-

tuvos Vyčių organizacijai. „Drauge“ nuolat aprašoma kuopų ir apygardų veikla, metiniai visuotiniai narių suvažiavimai bei seimai. Per „Draugą“ garsinama Lietuvos Vyčių organizacija, visuomenė supažindinama su jos darbais, su padalinių šalpos veikla bei prašymais.

Lietuvos Vyčiai yra Amerikos Lietuvių Tarybos (ALT'o) ir Lietuvių Romos katalikų organizacijų narė.

Regina Juškaitė-Švobienė – Lietuvos Vyčių organizacijos garbės narė, Centro valdybos pirmininkė, komiteto pirm. ryšiams su visuomene ir „Draugo“ bendradarbė.

„Lietuvos Vyčių“ šokėjos: Gabrielė Kulikauskaitė, Kristina Šeškaitė, Kotryna Pavilionytė, Ineta Čerkaitė ir Laura Misiūnaitė.

Praeitą sekmadienį, balandžio 21 d., tautinių šokių grupė „Lietuvos Vyčiai“ (vadovė – Lidija Ringienė) dalyvavo tarptautinėje šventėje Naperville miestelyje, Owens mokykloje. Šią šventę „Turkish-American Cultural Association“ organizuoja jau dvylika metų. Džiugu, kad kasmet dalyvių bei žiūrovų skaičius vis didėja. Vaikams skirtas tarptautinis renginys supažindina svečius su įvairiausiomis pasaulio tautomis, tuo pačiu skatindamas draugišką bendravimą tarp šeimų. Scenoje šoko lietuviai, turkai, korėjiečiai, lenkai, kinai, Turkai meschetinai, indai, amerikiečiai, albanai ir kiti.

Lidija Ringienė

Trys vienos šeimos moterų kartos puošia Lietuvos kampelį – Lemont Maironio mokyklos direktorė Goda Misiūnienė (k.), Laura Misiūnaitė ir Rimantė Gurevice.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Brangūs Lietuvių Skautų sąjungos rėmėjai

Nuoširdžiai dėkoju Jums už atsiliepiamą į LSS Jubiliejinės stovyklos „Viltis“ ruošos vaju, kurį veda Lietuviškosios skautybės fondas.

Ačiū mūsų vyriausiems – Jūs jau ne vienoje Jubiliejinėje stovykloje dirbate, ne vieną rėmėte;

Ačiū lietuviškoje skautybėje, išeivijoje, augusiems, toliau joje dirbantiems ir ją remiantiems;

Ačiū už aukas Namu išėjusių prisiminimui – mes seksime Jų pavyzdžiu.

Lietuviškosios Skautybės 95-to Jubiliejaus stovyklai „Viltis“ aukojai:

Adomaitis Anna, Gulf Shores, AL, Aleknienė Vanda, Downers Grove, IL, Ambutas Shirley, Homer Glen, IL, Anelauskas Marius ir Indrė, Los Angeles, CA, Balchas Paul ir Sharon, Palos Heights, IL, Banaitis Birutė ir Bronius, Abington, MA, Banevičienė Danguolė a.a. v.s. Mykolo Banevičiaus atm., W. Hartford, CT, Banevičienė Danguolė a.a. Irenos Ruseckienės atm., W. Hartford, CT, Baranauskas Ilona, South Boston, MA, Bernotienė Birutė, West Hartford, CT, Berzinskas Teresė ir Ignas, Richmond Hts., OH, Blekaitis Gražina, Laurel, MD, Bobelis Danutė ir Antanas, Massapequa Park, NY, Butas Anatole ir Virginia, Edgewater, MD, Bužėnas Ramūnas ir Irena, Henderson, NV, Černiūtė Marytė, Hinsdale, IL, Civinskas Kęstutis ir Ingrid, Brecksville, OH, Contons Rev. Msgr. Albert, Boston, MA, Dabšys Tadas ir Dana, La Crescenta, CA, Dainauskas John, Woodridge, IL, „J. Daužvardienės“ vyr. sk. būrelis c/o Dalė Gotceitienė, Willow Springs, IL, Dučmanas Zenonas, Wickliffe, OH, Dunderienė Danutė, Cleveland, OH, Dundzila Antanas, Port Orange, FL, Fabijonas Romas ir Rita, Palos Heights, IL, Fabijonas Bruce, Philadelphia, PA, Giedraitis Kastytis ir Rita, Livonia, MI, Giedraitis Danutė ir Rolandas, Los Angeles, CA, Giedraitis Aniceta, Willowick, OH, Hoffman Randol ir Donna, Severna Park, MD, Ilgūnas Algis, Hudson, MA, Jakštys Milda, Western Springs, IL, Jelionienė Sofija, Darien, IL, Jurgutienė Danguolė, W. Bloomfield, MI, Juška Laura ir Michael, Chelsea, MI, Kalvaitis Irena ir Ramūnas, Walpole, MA, Karvelienė Kristina, Northville, MI, Kiela Vilia ir Arvydas, Lemont, IL, Kizlaitienė Lilia, Oak Forest, IL, Klemas Victor ir Vida, Newark, DE, Korzonas Joanna ir Raymond, Homer Glen, IL, Kronas Baniūtė ir Romualdas, Willow Brook, IL, Krutulius Jonas ir Joana, Oak

Lawn, IL, Kudirkienė Aldoa, La Crescenta, CA, Kupčinskas Gita ir Aidai, Walpole, MA, Laniauskas Marius ir Eglė, Mentor, OH, Lendraitis Jurgis ir Viligailė, Palos Heights, IL, Leškys Algirdas ir Aldona, Henderson, NV, Lintakas Birutė, Oak Lawn, IL, Liubinskas Daila ir Juozas, Oak Lawn, IL, Mačiuka Gražina ir Benedict, Storrs Mansfield, CT, Mantautas Vaidevutis ir Isadora, W. Hartford, CT, Marchertas Raminta ir Algirdas, Lemont, IL, Marcinkevičius Stasė, Queensbury, NY, Markevičius Irena ir Edis, Worcester, MA, Matas V. R., Patent Attorney, Pepper Pike, OH, Matutienė Birutė, Palos Park, IL, Meiklejohn Irena, Etobicoke, ON, Muliolis Amanda ir Algirdas, Euclid, OH, Nakrošis Paul, Rye, NH, Namikas Alė ir Vytautas, Elmhurst, IL, Nasvytienė Regina, Lakewood, OH, Naudžius Aldona, Chicago, IL, Nelson Nijolė, Chicago, IL, Norris Jamie ir Venta, Grand Rapids, MI, Norvaiša Asta ir Šarūnas, Stoughton, MA, Orentas Daiva ir Alfred, Ellicott City, MD, Paužuolis Antanas ir Emilija, Chicago, IL, Penčyla Rita ir Rimantas, Palos Heights, IL, Penčyla Giedrė ir Giedrius, Oak Brook, IL, Povilaitis Dalia, Lemont, IL, Prasauskienė Birutė, Lomita, CA, Puškorius Marija, Cleveland, OH, Ramanauskas Donatas ir Rasa, Geneva, IL, Reivydai Audra ir Edward, Northridge, CA, Resurrection Credit Union Limited, Toronto, ON, Rudaitis Ritonė ir Teodoras, Lemont, IL, Sakas-Sluder Elena, Centennial, CO, Saplys Bronius, Etobicoke, ON, Sekas Ina ir Albinas, La Crescenta, CA, Senken Josephina, Woodhaven, NY, Senkevičius Česlovas, Toronto, ON, Šimkus Johanna ir Arūnas, North Oxford, MA, Sodeika Dalia, Torrance, CA, Špakevičius Julius ir Renata, Westwood, MA, Stankūnas Giedrė ir Jonas, Cos Cob, CT, Stelmokas Nijolė, Orland Park, IL, Stočkus Alma ir Raymond, La Ca-

Gintaro vadovių – „Ažuolo“ mokyklos 2012 (vykusios Romuvoje) dalyviai susitiko ir atnaujino draugystes Cleveland „Juventus“ tautinių šokių jaunimo šventėje, įvykusioje balandžio 20 d.

1-oje eilėje (iš kairės): Vaiva Slapšytė, Regina Ramanauskaitė, Renė Kižytė, Lukas Gabrys, Mykolas Halpin. Antroje eilėje: Rita Kižytė, Izabelė Rubinski, Rima Lintakaitė, Rimas Rekus, Viktoras Maksimowicz. Trečioje eilėje: Audra Lintakienė, Darius Čepulis, Kaja Kijauskaitė. Ketvirtoje eilėje: TJ (Teriukas) Petry, Mantas Naris, Aras Klimas ir Martynas Širvinskas.

Šaunus jaunimas siekia tobulėti skautiškoje veikloje ir išlaikyti lietuvišką tautinį šokį! Valio!

Audros Lintakienės nuotr.

nada, CA, Surdėnienė Danutė, Turnersville, NJ, Sutkus Ada, Beverly Shores, IN, Sutton Rima, Strafford, NH, Tallat-Kelpša Dalia, Palos Heights, IL, Taoras Gintautas, Dover, NH, „Tėviškės ir Šatrijos“ vietininkijos, c/o Danguolė Banevičienė, W. Hartford, CT, Treinienė Genovaitė, Orland Park, IL, Trinkia Birutė, Darien, IL, Valadka Aldona, Toronto, ON, Variakojis Jonas ir Gitana, Lockport, IL, Venckūnas Aldona ir George, Santa Monica, CA, Vilkienė Irena, Valencia, CA, Vitas dr. Robert ir Gailė, Aurora, IL, Vitkus Dana ir Alex, Palos Heights, IL, Vodopalas Elvyra, S. Gulfport, FL, Vosylius Laimutė ir John, Fairport, NY, Vydūnas Youth Fund,

Inc., c/o Arūnas Draugelis, Lemont, IL, Wendt Julia, Chesterland, OH, Žiaugra Birutė ir Marius, Sharon, MA, Žikas Dalia, Canton, MA, Žilinskas Rūta ir Algimantas, Mississauga, ON, Žukauskai Vladas ir Julytė, Riverside, IL.

Visiems nuoširdus ačiū!

Aukas dar galima siųsti LSF pirmininkei **v.s. Birutei Banaitienei; 18 Nardone Circle, Abington, MA 02351**

v.s. fil. Gintas Taoras
LSS Tarybos pirmininkas

Čikagos ASD/Korp! Vytis

Čikagos ASD/Korp! Vytis skyrius kviečia visus Akademikus susitikti su „Misija Sibiras 2012“ dalyve Egle Česnakavičiūte. Susitikimas su Egle vyks šeštadienį, balandžio 27 d., 5 val. p. p., 9147 S. Francisco Ave., Evergreen Park. Eglė pasidalins savo įspūdžiais ir vaizdais iš kelionės „Misija Sibiras 2012“.

Norintys dalyvauti prašome pranešti Audriui Aleksionui: tel. 708-423-6503 arba el. paštu: aaleksiunas@comcast.net

PRAŠOME REGISTRUOTIS

Čikagos lietuvių skautų tuntai: „Aušros vartų/Kernavės“, „Nerijos“ ir „Lituania“ – š. m. liepos 7–14 d. kviečia į vasaros stovyklą „Patyrimų šalis“ Rako miškuose. **Registracija baigiasi gegužės 31 d.** Anketos stovyklos tinklalapyje: www.rakas.org arba kreipkitės į tuntininkus:

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto tuntininkė: s.fil. Nida Petronienė: petroniai@yahoo.com, tel. 708-421-7810

„Nerijos“ tunto tuntininkė j.s. Vilija Sutkutė-Kielienė: vkliela@sbcglobal.net, tel. 630-939-0746

„Lituania“ tunto tuntininkas ps. fil. Audrius Viktoras: audvik@bcglobal.net, tel. 630-832-2796

Stovyklos tinklalapyje rasite ir informaciją apie Lietuvių Skautų sąjungos ruošiamą Jubiliejinę stovyklą, kuri įvyks **Camp Manatoc, Peninsula, OH rugpjūčio 7–17 d.**

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Nuotraukų paroda Maironio (Lemont, IL) lituanistinėje mokykloje

Nuotraukų ir piešinių parodos dalyviai ir organizatoriai.

Rasos Trečiokienės nuotraukos

LORETA LAGUNAVIČIENĖ

Pirmą šeštadienį po Velykų atostogų Maironio lituanistinės mokyklos (Lemont, IL) 4A klasės mokiniai susirinko į mokyklą ne tik mokytis. Balandžio 6 d. ketvirtokai organizavo kasmetinį renginį – nuotraukų parodą „Lietuva – mūsų protėvių žemė“.

Ši paroda Maironio mokykloje organizuojama jau aštuntus metus ir vyko nuostabioje aplinkoje – Lietuvių dailės muziejuje. Mokiniai namuose atrinko po nuotrauką (nuotrauka turėjo būti fotografuota Lietuvoje) ir ją trumpai aprašė. Parodėlės atidarymo metu kiekvienas mokinytis pristatė savo nuotrauką.

Į parodos atidarymą atvyko visų mokinių tėveliai, kai kurių – net ir seneliai; taipogi susirinko nemažas būrys bendramokslių. Buvo renkamos įdomiausia, vaizdingiausia, istoriškausia ir kitos nuotraukos. Visi parodos dalyviai buvo apdovanoti dovanėlėmis.

Parodą apžiūrėjo ir mokinių pasakojimus išklusė mokyklos direktorė Goda Misiūnienė, pavaduotojos

Savo nuotrauką pristato Kristina Smolinskaitė.

Aro Daulio nuotrauka parodoje išrinkta vaizdingiausia.

Asta Čiuplinskienė ir Giedrė Jonaitienė. Be nuotraukų šioje parodoje buvo galima išvysti ir 4A klasės mokinių tapybą pagal M. K. Čiurlionio paveikslus. Šį projektą įgyvendinti mums padėjo dailininkė Rasa Ibianskienė.

Po parodėlės visi lankytojai pasivaikšino tėvelių parūpintomis vaišėmis. Kasmetinis renginys praėjo smagiai ir sklandžiai. Didelis ačiū pagrindinei parodos organizatorei, Aro Daulio mamai Audrai Kubiliūtei-Daulienei; Patriko Jotauto mamai Dijanai Jotautienei; Gerdos Jucytės mamai Giedrei Grigalaitytei-Jucienei; Kristinos Smolinskaitės mamai Jolantai Smolinskienei; Gusto Prunskaus mamai Ingridai Prunskienei už didelę ir geranorišką pagalbą organizuojant ne tik šį, bet ir kitus klasės ar mokyklos renginius. Taip pat labai dėkoju visiems tėvams, vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie šios parodėlės.

Tik dirbdami kartu išauginsime patriotišką, kultūringą ir išsilavinusią jaunąją kartą, kuri ateityje galbūt dirbs lietuviybės ir Lietuvos labui.

Loreta Lagunavičienė – Maironio lituanistinės mokyklos, Lemont, IL, 4A klasės mokytoja

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba liepos 17 d. Kauno mieste ruošia užsienio lietuvių koncertą, skirtą S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 80-mečiui ir Pasaulio lietuvių vienybės dienai paminėti. Koncerte dalyvaus 111 dalyvių iš 10 šalių. Programos režisierius – Rusijos Federacijos nusipelnęs meno veikėjas, prof. Gintautas Želvys (Sankt Peterburg).

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos nutarimu Jungtinės Amerikos lietuviams atstovaus dainininkės Agnė Giedraitytė ir Audronė Simononytė.

Agnė Giedraitytė.
D. Čyvienės nuotr.

Atgaivinta graži tradicija

LORETA TIMUKIENĖ

JAV Lietuvių Bendruomenės Vidurio Vakarų apygardos valdyba atgaivino gražią tradiciją – surengė lituanistinių mokyklų mokinių dailiojo skaitymo konkursą. Jo tikslas – skatinti mokinius plačiau domėtis lietuvių literatūra, giliau suprasti literatūros kūrinius ir mokėti juos perteikti išraiškinga lietuvių kalba.

Balandžio 20 d. popietę po pamokų į Lietuvių dailės nuziejų Pasaulio lietuvių centre (Lemont) susirinko 16 įvairaus amžiaus dalyvių iš trijų Čikagos apylinkių lituanistinių mokyklų. Jie skaitė įvairių lietuvių autorių poezijos ir prozos kūrinius ar jų ištraukas. Komisijai, kurią sudarė Giedrė Giedrė Gillespie (pirmininkė), Juozas Kapačinskas ir Svajonė Kerelytė, buvo gana sudėtinga išrinkti geriausius – visi mokiniai labai nuoširdžiai ir įtaigiai skaitė lietuviškus kūrinius. Buvo vertinama taisyklingas žodžių tarimas, skaitymo išraiška, sugebėjimas perteikti kūrinio mintį, nuotaiką. Skaityvai buvo vertinami dviejose amžiaus grupėse (1–6 klasių ir 7–10 klasių).

Suskaiciavus vertinimo taškus, buvo išrinkti laimėtojai: jaunesniųjų grupėje pirma vieta atiteko Gedimino lituanistinės mokyklos mokiniui Patrikui Mantasky, antra vieta – Ugnei Dainytei iš Maironio lituanistinės, trečia vieta – taip pat Maironio mokyklos auklėtiniams Monikai ir Matui Mikuckams.

Vyresniųjų grupėje geriausiai pasirodė Čikagos lituanistinės mokyklos dešimtokė Austėja Stanevičiūtė (I vieta), aštuntokė Indrė Dukauskaitė (II vieta) ir dešimtos klasės mokinė Ugnė Jurgaitytė (III vieta). Laimėtojams buvo įteiktos renginio organizatorių dovanėlės ir diplomai, visi dalyviai gavo po šokolado plytelę.

Tikėkimės, kad toks renginys taps tradiciniu ir pritrauks dar gausesnį būrį dailiojo skaitymo mylėtojų.

Loreta Timukienė – JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė informacijai

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos surengto lituanistinių mokyklų mokinių dailiojo skaitymo konkurso nugalėtojai ir vertinimo komisijos nariai. 1-oje eilėje (iš kairės): Ugnė Dainytė, Matas Mikuckas, Monika Mikuckaitė, Patrikas Mantasky, Austėja Stanevičiūtė, Ugnė Jurgaitytė. 2-oje eilėje (iš kairės): Svajonė Kerelytė, Giedrė Gillespie (vertinimo komisijos pirmininkė), Juozas Kapačinskas ir Indrė Dukauskaitė.

Loretos Timukienės nuotr.

Dariaus ir Girėno žygdarbis – emigrantų meilės Tėvynei pasireiškimas

Apsilankymas dviejų lituanistinių mokyklų mokinių viktorinoje, skirtoje Dariaus ir Girėno skrydžio 80-mečiui

KARILĖ VAITKUTĖ

Ko vis ieškai, žmogau, it paukštis? Ko vis lauki ant „ilgo kelio? Negali be dangaus gyventi, negali gyventi ir be žemės!“ – liejosi Vytauto Kernagio balsas iš ekrano, kuriame mirgėjo dokumentiniai kadrai, pasakojantys apie lietuvių tautos didžiavirų – lakūnų Dariaus ir Girėno didį skrydį ir tragišką lemtį. Tai buvo režisieriaus R. Verbos 1983 metais Lietuvoje sukurtas dokumentinis filmas „Lituanikos sparnai“, kurį Balzeko lietuvių kultūros muziejuje žiūrėjo Čikagos ir Maironio (Lemont) lituanistinių mokyklų devintokai ir dešimtokai.

Trisdešimties metų senumo filmas (sukurtas „Lituanicos“ žūties penkiasdešimtmečiui) šių laikų amerikiečiams vaikams galėjo pasirodyti kaip priešistorinis dinosauros, o tuo labiau ir pats Dariaus ir Girėno skrydis, nors jis įvyko tik prieš aštuoniasdešimt metų. Žiūrėjau į filme rodomus istorinius kadrus – gražius besišypsančius žmones, be jokių tragiškos žūties nuojautų šešėlių veiduose. Jie išlydėjo savo herojus į žygį, į didelį ir prasmingą, Lietuvos vardą garsinantį nuotyki.

Žiūrėjau ir galvojau: kaip seniai ir kartu neseniai visa tai įvyko. Kaip teigė dokumentinio filmo kūrėjai – anais laikais Atlantą perskridusiųjų buvo mažiau, nei dabar (filmo kūrimo metu) – pasivaikščiojusių Mėnulyje. O štai, po filmo prieš vaikus atsisotja Balzeko muziejaus įkūrėjas, Čikagoje gimęs ir augęs Stanley Balzekas, Jr., kuris pasakoja pats prisimenąs Dariaus ir Girėno rengiamus skraidymus, kuriais šie telkė lėšas savo būsimam didžiajam skrydžiui. S. Balzekui tuomet buvo aštuoneri ir jis neretai „pabėgdavo“ iš namų į Midway oro uostą ir slapčia nuo tėvų skraidė ar žiūrėjo ir skraidančius. Kas tuomet galėjo pagalvoti, kad per vieno žmogaus gyvenimo tarpsnį žmonija taip pažengs į priekį. Kad netrukus ne tik per Atlantą visi skraidys pirmyn atgal po keletą kartų per metus, bet jau ir į Marsą siųs robotus. Ar šiandieniniai dešimtokai galėtų išivaizduoti savo gyvenimą be kompiuterių, „aifonų“, „aipodų“ ir kitokių „podų“? O jų tėvai ar seneliai dar visai neseniai gyveno ne tik be kompiuterių, bet kartais net ir be televizorių ir telefonų.

Galvoju ir apie tai, kad Darius su Girėnu tikriausiai būtų vieni iš tų, kurie ne tik džiaugtųsi ir naudotųsi mokslo pasiekimais, bet savo darbais būtų prisidėję prie mokslo pažangos. Neišvengiamai gerklę užgniaužia emocijų gniužulas ir akyse tvenkiasi ašaros. Gaila. Ir filme verkia senatvės sulaukusi Stepono Dariaus našlė Janutė Škėmaitė-Dariėnė, žiūrėdama į savo ir savo vyro gražios jaunystės kadrus. Anūkėliai klausia, ko ji verkia. Senelė atsako, „kad gaila, bobutei gaila“. Tikiuosi, kad ir vietoje nenustygstančių šiandieninių penkiolikmečių širdis pasiekė šis gailestis. Ir ne tik gailestis, bet ir suvokimas, kad Darius ir Girėnas buvo didvyriai ir patriotai. Šie žodžiai, dažnai sakomi įvairiose kalbose įvairiuose minėjimuose, tapo beveik negirdimi. Jie dažnai praslysta pro ausis, neužkliudę širdies. Manau, kad lituanistinių mokyklų mokytojai tikrai stengėsi, kad

Viktorinos, skirtos Dariaus ir Girėno legendinio skrydžio 80-mečiui paminėti, dalyviai ir svečiai.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Jr. mokiniams papasakojo savo prisiminimus apie Dariaus ir Girėno žygį.

taip neatsitiktų. Dariaus ir Girėno žūties 80-mečio proga buvo sugalvotas gana nemažas renginys mokslieviams: paroda, filmas ir viktorina. Taigi, dalyvaujantiems lakūnų žygdarbio prasmė ir reikšmė buvo „pateiktos“ įvairiopa.

Balzeko muziejuje surengta paroda (parodos kūrėjai – Rita Janz ir Karilė Vaitkutė) buvo „biografinė ekskursija“ po lakūnų gyvenimus. Muziejaus direktorė R. Janz vaikams pasakojo apie lakūnų vaikystę, imigraciją į Jungtines Valstijas, mokslus ir darbus Amerikoje, Dariaus grįžimą į Lietuvą, tarnavimą karo aviacijoje, santuoką, dukters gimimą, dalyvavimą Klaipėdos krašto sukilime ir grąžinimą atgal į Jungtines Valstijas su tikslu kitą kartą nebe atplaukti, o atskristi į Kauną. Pasakojo apie lakūnų draugystę, sutvirtintą siekio garsinti Lietuvos vardą, lėktuvo pirkimą ir paruošimą, skrydį ir žūtį, o taip pat didelį Lietuvos gedulą ir didvyriams patatytus paminklus.

R. Verbos filme mokiniai galėjo pamatyti ne tik nuotraukas, bet ir „gyvus“ Darių ir Girėną prieš išskrendant nugalėti Atlanto. Taip pat galėjo išgirsti pasakojimus asmenų, kurie vienaip ar kitaip dalyvavo šios nelaimės tyrime.

O paskutinioji renginio dalis – viktorina, suteikė progą mokiniams parodyti, kiek jie žino apie šiuos Lie-

tuvos ir Amerikos didvyrius. Mokiniai pasveikino viktorinoje apsilankę Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas bei Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos ambasadorė ypatingiems pavedimams Gintė Damušytė, atsakinga už ryšius su užsienio lietuivais.

Prieš viktoriną Čikagos mokyklos dešimtokai deklamavo Dariui ir Girėnui skirtas eiles.

Viktorinos klausimus parengęs istorijos mokytojas Juozas Malickas pirmininkavo teisėjų komisijai, kuriai taip pat priklausė R. Janz bei K. Vaitkutė. Balsų skaičiuotoja buvo paskirta Čikagos lituanistinės mokyklos direktorės pavaduotoja Loreta Timukienė. Viktorinos klausimų buvo ir sunkių, ir lengvų. Stebėjau kai kurių mokinių žiniomis. Faktus apie skrydžio nuotolį, apie lakūnų tikrąsias pavardes bėrė kaip kompiuteriai.

Žinoma, buvo keletas klausimų, į kuriuos negalėjo atsakyti nė viena komanda, tačiau, kaip pastebėjo generalinis konsulas, ši viktorina yra tokia, kurioje nėra pralaimėjusių, yra tik nugalėtojai. Laimėjome visi, nes sužinojome dar daugiau žinių iš lakūnų gyvenimo, kurie padėjo mums dar geriau suvokti Dariaus ir Girėno – Lietuvoje gimusių JAV piliečių ir atsidavusių Lietuvai vyrų žygio didybę ir didvyriškumą.

Vienas iš klausimų buvo toks: kas sieja Darių ir Girėną ir mus, viktorinioje dalyvaujančius mokinius? Atsakymas – tai, kad mes esame lietuviai ir visi mes esame emigrantai. Manau, kad emigrantų Dariaus ir Girėno atsidavimas tautai, Tėvynės meilės pamoka įkvėpė, įkvepia ir įkvėps dar ne vieną imigrantų kartą dirbti šalis, kurioje jie ar jų tėvai gimė, labui.

Viktorinos dalyvius – Čikagos ir Maironio (Lemont, IL) lituanistinių mokyklų mokinius – pasveikinti atėjo (iš kairės): Balzeko lietuvių kultūros muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Jr., LR URM Užsienio lietuvių departamento ambasadorė ypatingiems pavedimams Gintė Damušytė ir LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas.

Viktorinos dalyviai – Čikagos lituanistinės mokyklos komanda.

Audronės Sidaugienės nuotraukos

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Vieno kėsnio gardumynai

Mažyčiai užkandžiai tinka įvairiomis progomis. Skirtingų spalvų, skonių, formų sumuštinukai ne tik puošia šventinį stalą, bet ir pamalonina išrankiausią svečią.

Canapé – vieno kėsnelio sumuštiniai. Jie paruošti ant bet kokios duonos arba pyrago riekutės. Jie patiekiami prie kavos, arbatos kaip užkandis vakarienes metu arba prieš pietus. Gali būti stačiakampio, kvadrato, rombo, apskritimo formos. Paprastai sumuštinukai persmeigiami iešmeliu, bet tai nėra būtina.

Kartais vietoje duonos kaip pagrindas imami sūrio gabalėliai, orkaitėje keptų bulvių, ropių, morkų ir kitų daržovių griežinėliai.

Populiarūs užkandžiai

Prancūzijoje ir Ispanijoje vieno kėsnio sumuštinukų galima rasti bet kuriame bare. Beje, jų pasirinkimas kai kuriose užėigose stebina savo įvairove. Tai gali būti skrudintos duonos kėsneliai su erškėtu, sūriu ir ančiuviais, kumpiu ir tarkuotu parmezanu, rokforu ir ikrais. Rečiau vieno kėsnio sumuštinukai gaminami iš jautienos, virtos kiaulienos arba tuno.

Yra labai daug ir pačių įvairiausių vieno kėsnio sumuštinų rūšių. Europoje populiariesnių sumuštinų receptai gali skirtis net vieno miesto arba kvartalo ribose; paprastai kiekvienas kulinaras turi bent kelias dešimtis *canapé* receptų.

Lietuvoje, o ir pas mus, vieno kėsnio sumuštinukai – šventinė užkanda kokteilių vakarėliams ar didesniems suėjimams. Sumuštinus priimta imti į ranką arba už iešmelio (jeigu toks yra).

Tinkamas pagrindas

Duoną geriau naudoti tvirtą, ne korėtą, kiek padžiūvusią. Minkšta duona padžiūvinama orkaitėje arba pakepinama aliejuje, kol iš viršaus gražiai apskrus, bet viduje ji turi likti minkšta. Duoną patogų pjaustyti riekelėmis per visą kepaliuko ilgį. Jeigu apkepame, turime atvėsinti, tuomet aptepti sviestu arba riebalų mišiniu, uždėti produktus, supjaustyti suteikiant norimą formą ir papuošti.

Sumuštinukai gaminami su ypač skaniais produktais, dažnai – delikatesiniais. Tokiais, kokių nevalgome kasdien.

Sumuštinukams puošti naudojamos šviežios petražolės, svogūnų laiškai, alyvuogės, susmulkinti kietai virti kiaušiniai, citrinos, švieži obuoliai, marinuoti raudonieji pipirai, spanguolės ir kt.

Vieno kėsnio sumuštinukams taip pat naudoti įvairių formų krepšeliai.

Konditeriniai krepšeliai

Krepšelių sumuštinukams galima nusipirkti parduotuvėse arba išsikepti patiems. Tam plonai iškočioto iš sluoksniuotos tešlos lapo, reikia išpjauti vienodus figūreles: stačiakampius, kvadratėlius, trikampius ir t. t. Vienoje iš jų išpjaunamas vidurys, ir gautas kraštelis uždėdamas ant kitos figūros, šiek tiek vandeniui sudrėkinant, kad priliptų. Kepama sluoksniuota tešla iškyla – ir krepšeliai iškepti. Kartais jie kepami drauge su įdaru.

Konditerinius krepšelius iš tiesų galima įdaryti su bet kokiomis salotomis. Vienintelis reikalavimas – salotos neturi būti labai skystos, kad nepermirkėtų tešla. Daržovių salotos, išskiriančios sultis, į kepinėlių nededamos.

Krepšeliai taip pat naudojami kaip pagrindas keptiems, troškintiems produktams arba karštiesiems sumuštiniams.

Valgome taisyklingai

Vieno kėsnio užkandžiai patiekiami žemuose arba aukštuose (ant kojėlės) induose, kur jie išdėliojami vienu sluoksniu eilėmis arba grupėmis pagal spalvą, kad jie jau patys savime puošų stalą. Prie sumuštinų padedama mentelė, šakutė arba platus peilis. Patiekiami paprastai 4–5 sumuštinų rūšys, skaičiuojant po 8–10 sumuštinų žmogui.

Kaip valgyti sumuštinukus? Yra keletas šaltų užkandžių vartojimo taisyklių. Namuose alyvuogės, sumuštinukai ir kt. galima valgyti kaip tik norisi, kad tik būtų skanu. Kvietinės vakarienes metu arba uždarame organizacijos pobūvyje šaltus užkandžius reikia valgyti, kaip to reikalauja etiketas. Taigi, alyvuogės imamos specialiais plastikiniais arba mediniais iešmeliais, kurie padėti lėkštėje su alyvuogėmis arba greta jos. Iešmeliai gali būti apdairiai išmeigti į alyvuoges. Vietoje iešmelių ant stalo gali būti padėtos specialios šakutės alyvuogėms. Ridikėlis valgomas be stalo įrankių. Jis mirkomas į druską, kuri paberta ant lėkštės krašto.

Vieno kėsnio sumuštinukai taip pat valgomi su iešmeliais, kurie būna smeigti į juos, arba sudėti greta tam skirtame inde.

Pasiūlymai:

Net ir ant kuklaus vaisių stalo viliojančiai atrodys paprasčiausios dešrelės gabaliukas, persmeigtas kartu su mėgstamos daržovės skiltele.

Obuolys su karamele ir smeigtuku. Vaikams patiks valgyti obuoliukus nuo smeigtukų. Tiesa, obuoliukai nepaprasti – aplieti karamele ir apvolioti riešutuose.

Lavaso bangelės. Lavaso suktinukus tikrai žinote, o pabandykite ant smeigtuko lavaso ir įdaro juosteles ar suktinukus susmeigti vingiuotai – tarsi bangelė.

Užkandžiai su sūrio kremu

Tarkuotą sūrį sumaišome su nedideliu majonezo kiekiu ir susmulkintais krapais, po to dedame kauburėliais ant duonos pagrindo, uždengto salotos lapeliu. Tokį sumuštinuką galima papuošti žalumynais arba vaisių gabaliukais. Tiks vynuogė, melionas ar kriaušė. Receptą galima pajavairinti, į

sūrį įdėjus česnako, o masę išdėjus ne ant duonos, o ant pomidoro riekelės, papuošus alyvuoge ir persmeigus smeigtuku.

Sluoksniuoti sumuštiniai

Sluoksniuoti sumuštiniai susideda iš 2–3 sluoksnių duonos ar pyrago, apteptų riekelės storio užkandiniu sviestu (nebijokime aptepti sumuštinų storiau, nes tai bus ir skaniau, ir sočiau). Šie sumuštiniai, paruošti su spalvingomis masėmis, būna ne tik skanūs, bet ir gražūs. Juos tinka paruošti svečiams kaip užkandį prie gerimų: kavutės, arbatos, alaus, vyno, kokteilių ir t. t.

Pyragą ir juodos duonos kepalą supjaustyti išilgomis riekėmis, jas suvienodinti, plutas nupjaustyti. Ant baltos duonos riekės užtepti rūkyto kumpio sviestinės masės sluoksnį, uždėti juodos duonos riekę, prispausti, užtepti sviestinės varškės sluoksnį, vėl uždėti juodos duonos riekelę, užteptą šprotų sviestu ir užvožti baltos duonos stačiakampiais. Sudėti vieną eilę pjūviu į viršų ant servetėlės išklotos lėkštelės, tarpus papuošti petražolių lapeliais.

Duonos riekėles ir pertepimo masę galima derinti įvairiai – pagal skonį ir spalvą.

Panašiai, kaip sluoksniuoti sumuštiniai, yra gaminamas užkandinis tortas. Šiuo atveju duonos ir pyrago riekelės sudedamos sluoksniais viena greta kitos keturkampio arba apskritimo forma, sutepamos įvairiomis masėmis, užbaigiant sluoksnį mase. Viršus puošiamas rūkyto kumpio, virto kiaušinio ir kitų susmulkintų produktų ornamentais, šviežiomis daržovėmis, marinuotais grybais.

Užkandžių sviestas ir sviestinės masės

Sviestą užkandžiams galima pagražinti bei paskaninti. Mažų rutuliukų, kvadratinių plytelių ar gėlyčių formos sviestas gražiau atrodo ir jį patogiau paimti. Taip paruoštas sviestas dedamas į lėkšteles krūvelėmis. Kad sviestą galima būtų gražiai sutaisyti, jį reikia pjaustyti šaltame vandenyje pavilgytais arba (kai kuriais atvejais) truputį pašildytais įrankiais. Sviestas plytelėmis pjaustomas atšaldytas, sviestiniai rutuliukai daromi tam reikalui pritaikytu peiliuku arba, kai jo nėra – mediniu šaukštu ir medine mentele, o jei norima, kad rutuliukų paviršius būtų nelygus, jie dar sukočiojami dviem dantytomis mentelėmis. Sviestinės gėlytės daromos peiliu iš didesnio sviesto gabalo ir, kad sutvirtėtų, įmerkiamos į šaltą vandenį. Rutuliukams ir gėlytėms daryti sviestas turi būti lengvai tepamas, bet ne per minkštas.

Galima pagaminti paskanintą sviestą. Tada prie jo reikia pridėti pertrintų šprotų, kilkių, silkių ar kitų produktų. Toks sviestas vadinamas užkandžių sviestu. Jo pavadinimas priklauso nuo į jį dedamų priedų, pavyzdžiui, šprotų, krienių, pomidorų, silkių sviestas ir t. t. Sviestas sudaro pusę arba didesnę dalį tokios masės. Užkandžių sviestą galima patiekti kaip atskirą patiekalą, suspaudus jį į gabalą ir peiliu ar šaukšteliu pagražinus jo paviršiumi, arba supjausčius nedideliais gabalėliais ir sukrovus lėkštėje.

Su užkandžių sviestu galima daryti sumuštinus ir puošti kitus užkandžius. Be užkandžių sviesto, sluoksniuotiems sumuštinams tepti, pomidorams ir kiaušiniams įdaryti yra vartojamas sviestinės užkandžių masės: varškės, grybų, kepenų ir kt. Sviestas čia vartojamas kaip priedas. Varškės ir kepenų sviestinė masė gali būti patiekiami ir atskirai.

Patarimai iš savaitraščio „Šeiminkė“

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė priėmė Šveicarijos ambasadoriaus skiriamuosius raštus

Prezidentė priėmė Šveicarijos ambasadoriaus skiriamuosius raštus.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė trečiadienį priėmė Šveicarijos ambasadoriaus Markus Dutly skiriamuosius raštus. Pasak prezidentės, Lietuva ir Šveicarija sėkmingai bendradarbiauja ir stiprinamos dvišalius ryšius, ir skatinamos dialogą svarbiausiais tarptautinės politikos klausimais. Šalies vadovės teigimu, naujų galimybių bendradarbiavimui stiprinti suteiks šių metų birželio 3-iają įvyksiantis Šveicarijos prezidento vizitas ir liepos mėnesį prasidantis Lietuvos pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai. Prezidentė

pabrėžė, kad nuo pat Nepriklausomybės atkūrimo pradžios iki šiol Šveicarija teikia mūsų šaliai svarbią finansinę ir ekspertinę paramą. Lietuvos ir Šveicarijos ekonominis bendradarbiavimas aktyvus, tačiau yra galimybių ir tolesnei santykių plėtrai. Šveicarija šiuo metu yra svarbiausių Lietuvos eksporto partnerių trisdešimtuose.

Šveicarijos diplomatas yra gimęs Italijoje. Prieš pradėdamas darbą Užsienio reikalų ministerijoje, dirbo Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus misijose Salvadore ir Gruzijoje. Pagal išsilavinimą – politologas.

Prasidėjo mokymai „Melskis ir veik“

Kaunas (Bernardinai.lt) – Balandžio 16 d. Kristaus Prisikėlimo bažnyčios konferencijų salėje vyko mokymų „Melskis ir veik“ pirmoji paskaita. Mokymai skirti Kauno miesto parapijų bendruomenių nariams, grupelių vadovams bei visiems parapijiečiams, siekiantiems įprasminti savo tikėjimą kaip pagalbą artimui. Paskaitą „Bažnyčios socialinis mokymas ir kvietimas veikti“ skaitė vyskupas augziliaras Kęstutis Kėvalas. Jis pristatė Bažnyčios socialinio mokymo pagrindinius principus: žmogaus kilnumą, pagarbą žmogaus gyvybei, bendradarbiavimą, neatlyginamumą, pagalbą silpniems ir varg-

šams, solidarumą, subsidarumą, socialinį teisingumą, kūrinijos globą, bendrąjį gėrį. Vyskupas dalinosi pamąstymais ir kvietė kiekvieną tikintįjį savo veikla liudyti tikėjimą. Jis pateikė gyvus pavyzdžius, kaip šie principai veikia mūsų kasdieniniame gyvenime. Augziliaras K. Kėvalas po paskaitos atsakė į dalyvių klausimus, vyko gyva diskusija. Po renginio paskaitos dalyviai buvo kviečiami pratęsti susitikimą, pasivaišinti arbata bei pasidalinti paskaitos metu kilusiomis išvalgomis. Kita ciklo „Melskis ir veik“ paskaita vyks balandžio 30 d. Ji bus skirta priklausomybių temai nagrinėti.

Daugėja abiturientų, studijuojančių užsienyje

Vilnius (BNS) – Per pastaruosius ketverius metus vis daugiau geriausiai mokyklas baigusiu abiturientų pasirenka ne nemokamas studijas Lietuvoje, o užsienyje. 2009 m. studijas Lietuvoje rinkosi 84 proc. šimtukininkų, 2010 m. – 81 proc., 2011 m. – jau 76 proc., o pernai – 77 proc. Pernai 1,663 jaunuoliai iš 29,300 gimnazijas

baigusiu abiturientų išvyko studijuoti į užsienio aukštąsias mokyklas. Daugiausiai abiturientų rinkosi anglakalbes šalis arba tuos universitetus, kuriuose galima studijuoti anglų kalba. Tad net 505 gimnazistai rinkosi Jungtinės Karalystės aukštąsias mokyklas, antras pagal populiarumą traukos centras – Skandinavija.

Anglų kalba veikia ir kitas kalbas

Vilnius (BNS) – Anglų kalba daro įtaką ne tik lietuvių, bet ir kitoms Europos kalboms, sako Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) pirmininkė Daiva Vaišnienė. Lietuvių kalba susiduria su tokiomis pačiomis grėsmėmis kaip ir kitos Europos kalbos. Ir didžiosios Europos kalbos – vokiečių, prancūzų – patiria didelę anglų kalbos įtaką, ypač jei kalbėtume apie jaunimo kalbą, pramoginę kultūrą, informacines technologijas. D. Vaišnienė

pasakojo neseniai dalyvavusi projekto „Europos kalbų lobynas“ baigiamojoje konferencijoje, kur kalbėta, kad nebereikia skatinti mokytis anglų kalbos, nes ji Europos erdvėje jau yra visuotinai vartojama bendravimo kalba. Esą dabar reikėtų gręžtis į kitas kalbas, kaip pirmąją skatinti mokytis kurią nors kitą užsienio kalbą. Kalbėta, kad turėtų būti pasirenkamos kaimynų kalbos.

Rusija įsteigs Baltarusijoje karinę bazę

Minskas (BNS) – Rusijoje paskelbta, jog sutarta Baltarusijoje iki 2015 m. atidaryti karinių oro pajėgų bazę, kuri steigiama pagal šių abiejų posovietinių kaimynių planą sudaryti politinę ir karinę sąjungą prie Europos Sąjungos durų slenksčio. Bazė turėtų būti atidaryta 2015 m., bet pirmieji naikintuvai Baltarusijoje pasirodys jau šiemet. Rusijos gynybos ministras Sergej Šoigu nurodė, kad 2013 m. čia bus sukurta aviacijos komendantūra ir bus išdėstyta pirmoji kovinių naikintuvų grandis. Pasak jo, pagal ankstesnį susitarimą, Rusija kitais metais išdėstys Baltarusijoje ke-

turias zenitinių raketų S-300 baterijas. Kartu su Kazachstanu Rusija ir Baltarusija yra sutarusios kurti Europos ekonominę sąjungą, ES pavyzdžio projektą. Jį aktyviai skatino Rusijos prezidentas Vladimir Putin, siekdamas suburti buvusias sovietines valstybes. Maskva ir Minskas rugsėji Baltarusijoje rengs bendras karines pratybas. Su Lenkija, Lietuva ir Latvija sieną turinti Baltarusija, valdant A. Lukašenkai, vis labiau atsiriboja nuo Vakarų ir kivirčijasi su Europos Sąjunga dėl žmogaus teisių padėties.

NATO ragina Šiaurės Korėją atsisakyti branduolinės programos

Briuselis (ELTA) – NATO paragino Šiaurės Korėją atsisakyti savo branduolinės programos ir pradėti derybas su tarptautine bendrija. NATO užsienio reikalų ministrų pareiškime, kuris buvo priimtas balandžio 23 d. per susitikimą Briuselyje, raginama Šiaurės Korėją atsisakyti tolesnių provokacinių veiksmų. Pchenjanas para-

gintas vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus, visiškai nutraukti branduolines ir raketines programas ir atsisakyti visų branduolinių ginklų. Šiaurės Korėjos vadovybė turi pradėti patikimas derybas dėl branduolinio nusiginklavimo. Padėtis Korėjos pusiasalyje jau kelis mėnesius yra labai įtempta.

Nyderlandų diplomatas nuteistas už šnipinėjimą

Haga (ELTA) – Nyderlandų teismas pareigūnui už slaptų NATO ir Europos Sąjungos dokumentų perdavimą Rusijos agentams skyrė 12 metų laisvės atėmimo bausmę. Hagos apygardos teismo sprendime teigiama, kad Raymond Poeteray pastatė į pavojų Nyderlandų valstybės ir jos sąjungininkų interesus, ne vienerius metus perduodamas karinius ir politinius dokumentus. Tarp 2009 m. sausio ir 2011 m. rugpjūčio jam buvo su-

mokėta mažiausiai 94,000 JAV dol. R. Poeteray, kuris dirbo Nyderlandų užsienio reikalų ministerijoje, buvo su laikytas 2012 m. kovą, tiriant bylą Vokietijoje. R. Poeteray perdavinėjo slaptą informaciją sutuoktiniams iš Vokietijos Andreas ir Heidrun Anschlag, kurių tikra tapatybė nežinoma ir kuriems 2011 metų rudenį buvo pateiktas kaltinimas šnipinėjimu Rusijos žvalgybos agentūrai. Poros teismas dar nesibaigė.

JAV diplomatai apklausė įtariamų Boston sprogdintojų tėvus Dagestane

Maskva (AFP–BNS–ELTA) – Delegacija iš JAV ambasados Maskvoje nuvyko į Rusijos Šiaurės Kaukazo respubliką Dagestaną apklausti įtariamų Boston maratono sprogdintojų Tamerlano ir Džocharo Carnajevų tėvus, balandžio 24 d. nurodė vienas ambasados pareigūnas.

„Grupė iš JAV ambasados Maskvoje balandžio 23 d. nuvyko į Dagestaną ... apklausti tėvų“, – sakė pareigūnas, pridūręs, kad ši apklausa buvo atlikta bendradarbiaujant JAV federaliniam tyrimų biuru (FTB) ir Rusijos teisėsaugai tyrime dėl kruvino dvigubo sprogdinimo.

Pareigūnai atsisakė komentuoti, ar ši delegacija tebėra Dagestane, taip pat ar apklausa jau baigta. Tačiau vienas Dagestano saugumo šaltinis sakė naujienų agentūros AFP korespondentui šio regiono pagrindiniame mieste Machačkaloje, kad tėvai buvo klausinėjami JAV pareigūnų apie Tamerlano viešnagę Dagestane. „Tėvai atsakė, kad jis neužmezgė ryšių su radikaliais islamistais“, – sakė jis.

JAV delegacija atvyko į Dagestaną kylant vis daugiau klausimų, ar

federaliniai pareigūnai pražiopsojo svarbius signalus, perspėjusius apie tų brolių veiklą prieš sprogdinimus. Ypač didelio dėmesio sulaukė praeitais metais šešis mėnesius trukusi Tamerlano viešnagė Rusijoje, per kurią jis pabuvojo Dagestane ir Čėčėnijoje.

Jaunuolis tvirtino norintis išsiimti naują Rusijos pasą, tačiau taip jo ir negavo, o JAV tyrėjai nori išsiaiškinti, ar tikrasis kelionės tikslas nebuvo pastangos susisiekti su musulmonais ekstremistais.

Tuo tarpu Dagestano vidaus reikalų ministras Abdurašidas Magomedovas atmetė bet kokius pareiškimus, jog Tamerlanas galėjo būti „užsikrėsti“ radikaliomis islamistinėmis pažiūromis per savo viešnagę Šiaurės Kaukaze.

Išpuolių per Boston maratoną įtariamasis Džocharas Carnajevs informavo tyrėjus, kad jis ir žuvis jo brolis Tamerlanas Carnajevs nebuvo susiję su užsienio teroristų organizacija. Jie buvo „savarankiškai radikalizuoti“ ir motyvuoti žudyti iš dalies dėl JAV karų Irake ir Afganistane, skelbė „Washington Post“.

VERSLO NAUJIENOS

Vilniuje vyko LOGIN konferencija

Parodų centre „Litexpo“ Vilniuje balandžio 18–19 d. vyko didžiausia Baltijos šalyse pažangos konferencija LOGIN 2013. Ji prasidėjo ne tik rekordiniu daugiau kaip 3,000 lankytojų antplūdžiu – dvi dienas Vilniuje šurmuliavusį renginį iškilmingai atidarė Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Daugiau nei 70 pranešėjų iš Lietuvos ir užsienio sukvietusios konferencijos bilietai buvo išpirkti likus savaitei iki renginio. Tiems, kas negalėjo apsilankyti renginyje, IT bendrovės vartotojams pasiūlė galimybę stebėti tiesioginę transliaciją internetu. Skelbiama, kad tiesioginė transliacija internetu prie ekranų sutraukė iki šiol didžiausią IT naujovėmis besidominčių žiūrovų skaičių. Abi konferencijos dienas sulaukta beveik 60,000 vartotojų, o didžiausias vienu metu prisijungusių skaičius siekė 1,805. Konferenciją internetu stebėjo ir Didžiosios Britanijos, Latvijos, Danijos bei kitų šalių gyventojai. LOGIN organizatorius Arnold Rogoznyj sakė, kad kaip ir technologijos, taip ir LOGIN jau tampa gyvenimo būdu – kasmet ne tik pranešėjų, bet ir visų norinčių patekti į konferenciją sparčiai daugėja. Planuojant programą kasmet didžiausias dėmesys skiriamas išskirtinėms asmenybėms, prisidedančioms prie pažangos skatinimo tiek pasaulyje, tiek Lietuvoje. Pirmą kartą šiais metais konferencijoje veikė ir speciali verslo platforma „LOGIN Startup Fair“, skirta pradedančiajam verslui. Interneto naujoves kasmet aptariančios konferencijos dalyviai buvo vieni pirmųjų pasaulyje, turėjusių galimybę realiu laiku išreikšti savo nuomonę ir vertinimus pasinaudojant auditorijos apklausos sistema „IQ Polls“. Dviejų dienų konferencijoje dalyviai atsakė į 56 klausimus, susijusius su pranešimais ir diskusijomis. Konferencijos metu balsuota daugiau nei tris tūkstančius kartų. „IQ Polls“ – tai nauja šių metų pradžioje lietuvių sukurta programinė įranga, kuri paprastai ir greitai leidžia apklausti neribotą kiekį žmonių, duomenis apibendrina ir pateikia realiu laiku.

Konferencijoje pranešimus skaitė žinomaisi užsienio svečiai: drąsias reformas šalyje įvykdęs Gruzijos teisingumo ministro pavaduotojo Giorgij Vashadzė, 3D atspausdintais instrumentais išgaunantis elektroninio džiazo garsus atlikėjas Onyx Ashanti, kosmoso programų ir informacinių technologijų žinovė Veera Sylvius. Apie pirmąją žmonių misiją į Marsą kalbėjo „Mars One“ įkūrėjas Bas Lansdorp, naują duomenų perdavimo technologiją „Li-Fi“ pristatė vienas iš geriausių išradėjų Harald Haas, miestų strateginio planavimo elementus aptarė JAE strateginio planavimo žinovas Noah Rafor, o apie mokėjimų ateitį kalbėjo „PayPal Developer“ tinklo vienas vadovų Corrado Tomasoni.

Pagrindinis LOGIN 2013 pranešėjas buvo **Steve Wozniak**, vienas iš kompanijos „Apple“ įkūrėjų. Tai itin reta galimybė išvysti šią asmenybę Lietuvoje. S. Wozniak kartu su Steve Jobs įkūrė kompaniją „Apple“ ir yra vienintelis likęs gyvas jos įkūrėjas, galintis papasakoti nepaprastą šios kompanijos istoriją. S. Wozniak daugiausiai pasakojo apie praeitį: kaip jį sudomino inžinerija, kaip atsirado „Apple“. Jis dalinosi asmenine patirtimi apie kūrybiškumo svarbą technologijų amžiuje. S. Wozniak teigė, kad visada verta imtis ir tų darbų ar projektų, kurie tuo metu nėra verti daug pinigų, bet taip vystomi sugebėjimai, kurie leis sukurti tai, kas yra verta itin daug pinigų. Pavyzdžiui, jis už dyką atiduodavo savo sukurtus kompiuterių brėžinius, kurių vienas vėliau pavirto pirmuoju „Apple“ kompiuteriu. Ateityje jis tiki, kad pasaulį keis su lankstomi ekranai, 3D spausdintuvai, o valdymas balsu taps vis dažnesnis.

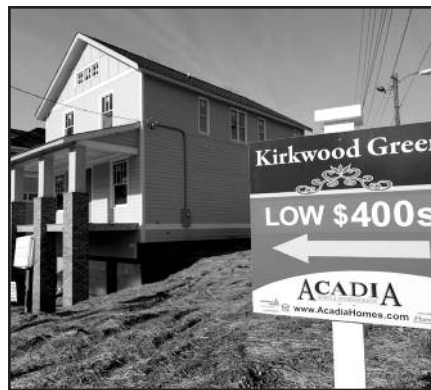
Jau penktus metus iš eilės konferencija pristatė Lietuvos interneto apdovanojimus. Tai renginys, skirtas pagerbti per metus labiausiai Lietuvos interneto plėtrai nusipelnčius žmones bei pažymėti didžiausius pastarųjų metų interneto laimėjimus. Geriausios socialinių tinklų programėlės vardą pelnė „Kuo būti“ testas. Profesijos pasirinkimą jį padarė įdomesniu – panašiu į žaidimą. Kituose apdovanojimuose taip pat laimėjo darbai, skatinantys pažangą bei tobulėjimą. Net du – „Metų starto“ ir „Geriausios mobiliosios programėlės“ – apdovanojimai atiteko dviejų draugų sukurtam startuoliui „PriceOn“. Geriausiu žiniasklaidos projektu internete tapo antrus metus sėkmingai gyvuojanti pirmoji Lietuvoje televizija internete „TV3 Play“. Geriausio mokslo populiarinimo projekto internete vardą pelnė Ldkistorija.lt – Orbis Lituaniae | Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos.

Steve Wozniak.

ELTA nuotr.

Europos Sąjungos (ES) vadovas Jose Manuel Barroso teigia, kad bendrija trumpalaikėje perspektyvoje turėtų skirti didesnę dėmesį ekonomikos skatinimui, o ne išlaidų mažinimui, rašo „The Wall Street Journal“. Europos Komisijos pirmininko Jose Manuel Barroso teigimu, pastaraisiais metais visos ES mastu taikyta taupymo politika prarado palaikymą tarp visuomenės ir politikų. EK pirmininkas tik papildė pastarųjų savaitę balsų chorą, kuris žymi posūkį ES ekonominėje politikoje. Praėjusią savaitę Tarptautinis valiutos fondas pareiškė, kad bendrija turėtų sušvelninti taupymo priemones, tokiam žingsniui pritaria ir ES nepriklausančios šalys, kurios baiminasi, kad dėl pernelyg didelio taupymo Europoje sulėtės viso pasaulio ekonomikos augimas. Savo ruožtu Ispanijos finansų ministras Kuis de Guindos pasakė, jog formuojant naują šalies biudžetą bus daugiau dėmesio skiriama ekonomikos skatinimui, o taupymo priemonės bus sumažintos. J. M. Barroso pažymėjo, kad kai kurioms valstybėms gali būti duota daugiau laiko pasiekti 3 proc. BVP biudžeto deficito ribą. Šiuo metu tokios išlygos itin siekia Prancūzija. Iki 2012 m. pabaigos euro zonos ekonomika traukėsi penkis ketvirčius iš eilės, o nedarbo vidurkis išaugo iki 12 proc. Tikėtina, kad pirmąjį šių metų ketvirtį euro zonos augimas taip pat buvo neigiamas.

ELTA nuotr.

Kovo mėnesį naujų individualių gyvenamųjų namų pardavimai JAV pakilo. Stebėtojai teigia, kad nekilnojamojo turto rinka atsigauna. JAV prekybos departamentas pranešė, kad pardavimai pakilo 1,5 procento ir, atsižvelgus į sezoninius pokyčius, siekė 417,000 parduotų objektų. Vasarį nekilnojamojo turto pardavimai nukrito 7,6 procento. Tiesa, tikėtasi, kad pardavimai kovo mėnesį sieks 420,000. 2012 m. kovo mėnesį pajamos nekilnojamojo turto sektoriuje siekė 18,5 procento mažiau nei šiais metais. Apžvalgininkai teigia, kad tokie duomenys rodo atsigaunantią rinką.

Rusija gali artimiausiu metu pasiekti pirmą vietą Europoje pagal parduodamus automobilius ir taip pra-

lenkti Vokietiją. Pernai Rusijoje buvo parduoti beveik 3 mln. naujų automobilių. Europos verslo asociacijos duomenimis, pirmąjį 2013 m. ketvirtį Rusijos automobilių rinkos duomenys liko tokie pat kaip ir pernai: buvo parduota 617,000 lengvųjų keleivinių ir krovininių automobilių. Pardavimai kovo mėnesį sumažėjo 4 procentais ir siekė 244 tūkst. automobilių. Per pirmąjį šių metų ketvirtį buvo parduota daugiau transporto priemonių nei tuo pačiu laikotarpiu pernai, tačiau kovą jie sumažėjo, nes mėnuo buvo šaltas ir snieguotas. Šiuo metu 34,5 procento automobilių yra perkami paėmus kreditą, todėl transporto priemonių paskolų portfelis nuo metų pradžios padidėjo 6 procentais iki 102 milijardų rublių.

Didžiausia pasaulyje chemijos produkcijos gamintoja BASF iki 2015 m. atleis dar 500 darbuotojų plastiko priedų ir pigmentų sektoriuose. Taip bus stengiamasi atlyginti nuostolius Azijos rinkose. BASF ketina plėsti specializuotą ir didelius kaštus turinčių cheminių medžiagų rinkoje, nes pastaruosiu metu ji išigijo maisto papildus ir pasėlių apsaugą užtikrinančius chemikalus gaminančias įmones. Įprastos produkcijos sektoriai susiduria su aršia konkurencija iš Azijos, nes čia pigesnė darbo jėga. BASF, norėdama varžytis, turi mažinti darbo vietas Vokietijoje. Nebuvo pranešta, kokia pinigų suma bus sutaupyta atleidus darbuotojus. Tai įmonės pertvarkymo programos dalis, pagal kurią iki 2015 m. pabaigos ketinama padidinti pelną 1 mlrd. eurų.

Pakeitus bendrojo vidaus produkto (BVP) skaičiavimo būdą Jungtinėse Valstijose BVP padidės 400 mlrd. dol., teigia Nacionalinio ekonominės analizės biuro vyriausiasis specialistas Brent Molton. JAV BVP padidėjo 3 proc., nes pirmą kartą nuspręsta priskaičiuoti ir atlygį už filmų kūrimą bei išlaidas moksliniams tyrimams. B. Molton teigė, kad busimas BVP yra didžiausias nuo 1999 m., kai JAV vyriausybė pradėjo į BVP įtraukti ir pajamas iš kompiuterių pramonės. Skaičiuojant bus atsižvelgta į tokius veiksnius kaip infliacija ir kiti kintamieji. Nacionalinis ekonominės analizės biuras taip pat teigia, kad pakeistas BVP skaičiavimo būdas padidins skirtumą tarp atskirų valstijų pagal regioninį produktą. Valstijų, turinčių daug gynybos bendrovių ir mokslinių tyrimų centrų, BVP gerokai padidės. 2012 m. pabaigoje JAV BVP siekė 14,8 trln. JAV dol. Pasaulio BVP praėjusiais metais sudarė 74,8 trln. JAV dol.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

Valiutų santykis (2013 m. balandžio 24 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,64 LT
 1 EUR – 3,45 LT
 1 AUD (Australijos doleris) – 2,70 LT
 1 CAD (Kanados doleris) – 2,57 LT
 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingas) – 4,03 LT
 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,23 LT

APMAŠTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

Prabėgę metai

JUOZAS GAILA

Buvau įpratęs atėjus Naujiesiems metams prisiminti visą, ką atlikau ir ko neatlikau, kas pavyko ar nepavyko praėjusiais, bet pastebėjau, kad mintys vis dažniau krypsta į praeitį – į visus praėjusius 83-jus metus. Mano kartos gyvenimas – tartum nuotykių filmas. Vaikystė – nepriklausomoje Lietuvoje ir dviejų okupantų replėse, jaunystė – DP stovyklose okupuotoje Vokietijoje ir pagaliau, po karinės tarnybos, normalus gyvenimas ir senatvė Amerikoje. Bet ir tas vadinamas normalus gyvenimas atnešė daug pokyčių. Atvykę į Ameriką, pamatėme baisų rasizmą juodaodžių atžvilgiu – juos vadino tais laikais, „spalvotaisiais“ (colored). Darbe pradėję šnekėti lietuviškai su ten dirbančiu tautiečiu, neretai išgirdavome: „Kalbėkite angliškai, esate Amerikoje“. O šiandien, paskambinus į dažną parduotuvę ar įstaigą, išgirsti nurodant, kokį mygtuką paspausti, norint susikalbėti angliškai. Gyvenimas pasikeitė drastiškai. Pasikeitė ne tik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje. Bet ar aš, bėgant metams, pasikeičiau? Kur aš pasikeisiu, – koks buvau (aišku, ne išvaizda), toks ir likau. Skaičiau Algimanto Gečio pasisakymą, kad jis „pažiūromis į gyvenimą jaunas“, o štai aš – ir amžiumi, ir pažiūromis – senas. Na ir kas! Atrodo, iš tėvų paveldėjau pažiūras, kurių nereikėjo kaitalioti ir kurios net palengvino mano gyvenimą tiek jaunystėje, tiek senatvėje. Arvydas Barzdukas, reaguodamas į mano nepalankiai apie Obama atsiliepiantį straipsnį „Drauge“, rašė: „...Aš tada džiugiai atsidusau ir pasijaučiau išdidus, kad štai, daugiau nei devynių milijonų balsų persvara, amerikiečiai išrinko juodaodį prezidentą...“ Išėitų, jei nebūtų išrinktas juodaodis, Arvydas skausmingai dūsautų ir nesijaustų išdidus. O aš, nei pirmą, nei antrą kartą už jį nebalsavęs, net negalvoju dūsauti, kai jis buvo išrinktas ir perrinktas. O išdidumu irgi niekada nesipuikavau, nes jo neturėjau, o ko neturi – negali ir prarasti. Kai nesusiūri sau dievuko, balto ar juodo, ir neseki žiniasklaidos miniai sukurtu stabu, tai nereikia nei džiūgauti, nei skausmingai dūsauti. Tokie dalykai gerokai palengvino mano gyvenimą.

Kai darbavausi Lietuvoje, mane vadindavo „amerikonu“, bet (esu jau rašęs) tokiu niekada nesijaučiau. Taip, esu Amerikos pilietis: sąžiningai moku mokesčius (nors ir nevengiu ieškoti skylių jų sumažinimui), visada balsuoju rinkimuose, stropiai skirstau šiukšles pagal valstijos nuorodas, priklausu namų savininkų draugijai, nesinaudoju bedarbio pašalpomis ar maisto kortelėmis, nors ir kukliai, bet aukoju įvairiai labdarai, neužmiršdamas ir aukštosios mokyklos, kurios dėka išgijau specialybę, palengvinusią mano gyvenimą. Korėjos karo metais tarnaudamas Marinių korpuso, aštuntame pulke (Marines – JAV Jūrų pėstininkų desanto daliniai), tris kartus buvau išrinktas mėnesio jūrininku ir gaudavau savaitę atostogų. Įmonėje, kurioje dirbau, moterys išrinko mane „geriausiu viršininku“, bet miesto Dirbančių moterų asociacijos vestuose rinkimuose likau antras – ir dėl to nepergyvenau. Jau veik 22 metai, kai aš pensijoje, o ir bendrovės, kurioje dirbau, nebėra, bet iš buvusių bendradarbių Kalėdų proga vis dar gaunu laiškų, – tiesa, į juos atsako žmona. Visada teko toli važinėti į darbovietę, bet per visus 60 metų neturėjau avarijų, jeigu neskaitytume dviejų atvejų, kai žiopiai trinktelėjo į mašiną, užsidedus raudonai šviesai. (Aišku, nutylėsiu, kad ne kartą buvau pagautas viršijant greitį, bet, sumokėjęs nemažas baudas, tuo papildžiau valstijų biudžetus). Su kaimynais amerikiečiais sugyvenu gerai. Štai aną dieną

Amerikos legiono „Lithuanian Post 154“ skyriaus metinis susirinkimas Baltimoro mieste. Tuščia kėdė priekyje – iš karų negrįžusiems. – Juozas Gailos nuotr.

priešais gyvenantis kaimynas prašė padėti iš antro aukšto nunešti didelį stalą. Padėjau, bet stebėjaisi, kad veik 20 metų jaunesnis, prašė mane, 83 metų senuką, tempti žemyn sunkų stalą... Dar labiau stebėjaisi, kai kitas kaimynas, studijavęs „Computer science“ paprašė manęs pataisyti jo kompiuterį. Kaimynas, turintis sniegą valančią mašiną, nuvalo ir įvažiavimą į mano kiemą, bet kai jo mašina užsikerta, ją taisyti tenka man. Pataisau ir jo traktoriuką žolei pjauti...

Amerikos legiono „Lithuanian Post 154“ nariai garbės sargyboje Vasario 16-osios minėjime.

Tad kodėl aš, tiek metų pragyvenęs Amerikoje, nesijaučiu esantis amerikiečiu? Tikrai ne dėl to, kad angliškai kalbu su akcentu, nes juk gyvenu vietoje, kur netrūksta korėjiečių įsteigtų parduotuvių, restoranų, – juose net sunku angliškai susikalbėti. Sunku angliškai susikalbėti ir su žole pjaujančiais, medžius genėjančiais, stogus dengiančiais meksikiečiais. Net McDonald's restoranuose, kuriuose anksčiau dirbdavo vidurinių mokyklų moksleivės, šiandien aptarnauja žemaugės, kresnos meksikietės, vos kalbančios angliškai. Kaip tarnavęs Amerikos kariuomenėje, priklausau karo veteranų organizacijai: „The American Legion“. Baltimoro mieste senųjų emigrantų buvo įsteigtas to legiono skyrius „Lithuanian Post 154“, ir tai yra vienintelis legiono skyrius, gavęs leidimą pasivadinti tautiniu vardu. Kas mėnesį vyksta skyriaus susirinkimai angliškai, ir visada malda bei susikaupimo minute prisimenami žuvusieji kariai. Priekyje simboliškai tuščia kėdė – iš karų negrįžusius prisiminti, o aš maldoje prisimenu mūsų žuvusius partizanus, meldžiuosi už lietuvių karius Afganistane. Nė nepajuntų, kaip mintimis grįžtu į savo vaikystę – kai nuo raudonųjų bėgome į Vakarų. Mūsų, civilių pabėgėlių kolonas keliuose (be pavojaus sau), kulkosvaidžiais retino Amerikos naikintuvai, nes vokiečių karo aviacija ir priešlėktuvinė apsauga jau buvo sunaikinta. Vaziuodami vengėme miestų, bet Mecklenburg valstijoje vokiečių policija nukreipė mūsų

vežimų koloną į Parchim miestą, į ten esančią pabėgėlių stovyklą. Joje buvome išmaudyti, išsukuoti nuo utėlių, o mūsų rūbai dezinfekuoti. Mano motina labai didžiavosi, kad mano plaukuose utėlių nerado, ir aš buvau vienintelis vaikas, kurio nenusukto plikai. Miestą bombarduodavo amerikiečių lėktuvai, tiesa, toliau nuo mūsų stovyklos. Tačiau vieną dieną iš pašauto, degančio bombonešio iššoko įgulos nariai, ir vienas jų nusileido mūsų stovykloje, o kitas – gatvėje už stovyklos tvoros. Pastarąjį užpuolę vokiečių moterys ir paaugliai suspardė ir užmušė lazdomis, o nusileidęs mūsų stovykloje, lengvai sužeistas, buvo išvežtas vokiečių policijos. Iš šios stovyklos mus išskirtas dirbti vokiečių ūkiuose. Kadangi ūkininkė, pas kurią buvome įdarbinti, jau turėjo berną lenką, po mėnesio mano tėvą išsiuntė į pafrontę kasti apkasų. Motina verkė, nes patrankų griausmas artėjo, tuo pačiu ir Raudonoji armija. Bet įvyko stebuklas: vieną vakarą pamatėme laukais atslubuojančią tėvą, pabėgusį nuo apkasų kasimo. Kitą dieną pasikinkėme arklius ir palikome mus pamėgusią vokiečių ūkininkę, kuri į kelionę įdėjo lašinių ir dešrų.

Vėl įsijungėme į bėgančiųjų kolonas, vėl buvome apšaudomi amerikiečių lėktuvų. Degė vežimai, klykė moterys, vaikai, dejavo sužeistieji. Ak, kaip džiaugėmės, kai pasirodė pirmieji amerikiečių kariai ir pagaliau pasibaigė karas! Ir žudynės! Deja, džiaugėmės neilgai: amerikiečiai kariai atiminėjo iš moterų ir vyrų laikrodžius, o už poros dienų atvykę jų karo policininkai suvarė mus – įvairių tautybių pabėgėlius – į vokiečių dvarą. Tarp karo policininkų sutikome ir vieną Amerikos lietuvi. Jis apdovanojo tėvą cigaretėmis, mus, vaikus – kramtoma guma ir iš jo išgirdome, kad būsime gražinti iš kur atvykę. Mūsų jis negirdėjo, tik tikino, kad nebijotume grįžti į Lietuvą, nes Stalinas darys tai, ką jam lieps Amerikos prezidentas. Po poros dienų atvažiavo keletas karinių sunkvežimių, į kuriuos amerikiečiai prievarta grūdo slavus, daugiausia ukrainiečius. Buvo bausis vaizdas: amerikiečiai šautuvų buožėmis mušė bandančius iššokti iš sunkvežimių. Keli iš jų pasikorė, vienas, persipjovęs veną, nukraujavo. Amerikos lietuvis mus išpėjo, kad atvykusius su arkliais ir vežimais, išveš vėliau. Mano motina liepė man neatsitraukti nuo tėvo, einančio girdyti ir šerti arklius, bijodama, kad jis nepasektų nusižudžiusių ukrainiečių pavyzdžiu, – vis tėvas kartojo, kad „jo gyvo nepaims“. Vis tik Amerikos lietuvis mus išgelbėjo. Jis nurodė dvaro laukų vietą, kuri naktį nėra saugojama ir per laukus galima išvažiuoti į šunkelį. Vėliau kelyje sutikome daugiau bėgėlių, girdėjusių, kad anglai iš savo zonos pabėgėlių prievarta negrąžina, kad prie Hamburg esančiame Wentorf miestelyje yra didelė pabėgėlių stovykla, ir po kelių dienų kelionės atsiradome joje. Bet ar aš, penkiolikmetis, bėgantis tada su tėvais nuo Amerikos karių, būčiau patikėjęs, kad vieną dieną ir aš juo būsiu?

Lietuviai jau įprato nebereikalingus daiktus parduoti ar išmainyti

NERIJUS BUDRYS

Amerikoje populiarūs „garage sale”, Europoje – blusų turgūs, dažnai labai dideli ir ištaigūs, sunkiai pateisinantys savo kuklų pavadinimą. Lietuvoje antikvarinių daiktų bei sendaikčių pardavėjai ir pirkėjai taip pat ieško vietos po saule. Palyginus nauja forma – Bagažinių turgūs. Žinoma, jie neprilygsta garsiausiems Italijos, Belgijos, Ispanijos ar Prancūzijos turgums, bet yra patogūs ir atlieka savo paskirtį. Apie juos – šiame pasakojime iš Kauno.

Kaune kas mėnesį vykstančio Bagažinių turgaus organizatoriai teigia, kad per pastaruosius kelerius metus stipriai pasikeitė daugelio lietuvių požiūris į nebereikalingus daiktus.

„Vis daugiau tautiečių supranta, kad nebenaudojamų daiktų laikymas sandėliukuose, balkonuose ar palėpėse atneša vien rūpesčius. Tai rodo kelis kartus išaugęs įvairių projektų, skirtų parduoti ar išsimainyti daiktus, populiarumas. Malonu, kad mūsų inicijuota idėja taip puikiai prigijo”, – sako seniausio ir didžiausio tokio pobūdžio renginio Lietuvoje vienas iš organizatorių Jonas Plenta.

Ketvirtus metus Kaune, prekybos miestelyje „Urmės”, rengiamas Bagažinių turgus per šį laikotarpį taip pat nuolat augo, todėl dabar pradeda naują veiklos etapą.

„Nuolat augant turgaus dalyvių skaičiui reikia didesnių išteklių renginio koordinavimui ir infrastruktūros gerinimui, patogesnėms prekybos vietoms įrengti. Be to, planuojame dar daugiau lėšų skirti renginio idėjos populiarinimui. Todėl jau nuo balandžio 28 d. vyksiančio turgaus iš prekiautojų imsime nedidelį mokesčių”, – sako J. Plenta.

Bagažinių turgaus rengėjai pirmieji Lietuvoje įgyvendino Vakarų Europoje populiarią vadinamąją „car boot sale” idėją, kai žmonės atvyksta į sutartą vietą savo automobiliais ir prekiauja iš багаžinių nereikalingais daiktais.

„Parduodami ar išsimainydami juos ne tik gauname naudos, bet ir tausojame planetos išteklius, reikalingus pagaminti kiekvienam naujam daiktui”, – primena renginio organizatoriai.

Bagažinių turguje dažniausiai parduodami rūbai, vaikų žaislai, įvairi buitinė technika, indai, interjero detalės. Čia galima sutikti ir menininkų, siūlančių įsigyti savo darbų.

Bagažinių turgus vyksta kiekvieno mėnesio paskutinįjį sekmadienį Kaune, prekybos miestelyje „Urmės”.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

REAL ESTATE

Perku arba išsinuoju žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti ir
perku mišką. Apmokėjimas per banką.
Sandorį galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Rolandas, tel. +370-616-93194

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500
HAPPY B-DAY GRASLDA

ĮVAIRŲ SKELBIMAI

- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo tik savaitgaliais (gali pakeisti). Tvarkinga, legalūs dokumentai, vairuoja, skaniai gamina maistą. **Tel. 630-674-1545.**
- 53 metų vyras ieško šeštadienio ir sekmadienio pakeitimų pietiniuose rajonuose. Skaniai gamina maistą. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-387-7232.**
- Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Legalūs dokumentai, patirtis, rekomendacijos. Gali išleisti atostogų, pakeisti savaitgaliais. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-441-5696.**
- 58 m. moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Dokumentai, 5 metų patirtis. **Tel. 630-506-4479.**

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME „DRAUGĄ”!

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Uželga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Old Vilnius Café, 2601 75th St. Suite B, Darien, IL 60561 Tel: 630-324-6811
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Kalinka, 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

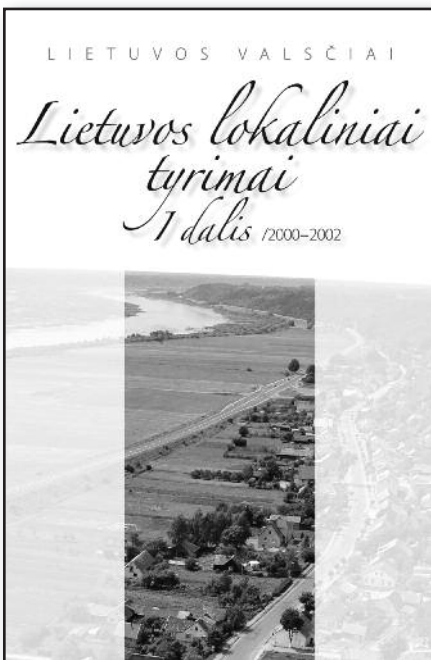
Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

1994-aisiais įkurta vienos knygos serijos „Versmės“ leidykla leidžia ypatingą, lokalinių monografijų seriją „Lietuvos valsčiai“, skirtą iškiliausiams mūsų valstybės jubiliejams – Lietuvos tūkstantmečiui (1009–2009) ir artėjančiam Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui (1918–2018). Per šį laikotarpį išleistos 23 monografijos (32 tomai), skirtos Žagarei (1998), Obeliams ir Kriaunoms (1998–2009), Plateliams (1999), Žiobiškiui (2000), Širvintoms (2000), Lygumams ir Stačiūnams (2001), Veliuonai (2001), Raguvai (2001), Seredžiui (2003), Kvédarnai (2004), Papilei (2004–2006), Tauragnams (2005), Musninkams, Kernavei ir Čiobiškiui (2005), Laukuvai (2005), Gelvonams (2009), Baisogalai (2009), Gruzdziams (2009–2010), Endriejavui (2010), Žeimeliui (2010), Vepriams (2011), Panemunėliui (2011), Gelgaudiškiui (2011), Juodupei ir Onuškiui (2013). 2012 m. šiuos darbus papildė mokslinių straipsnių pagrindu sudarytą monografiją „Lietuvos lokaliniai tyrimai. 1 dalis 2000–2002“.

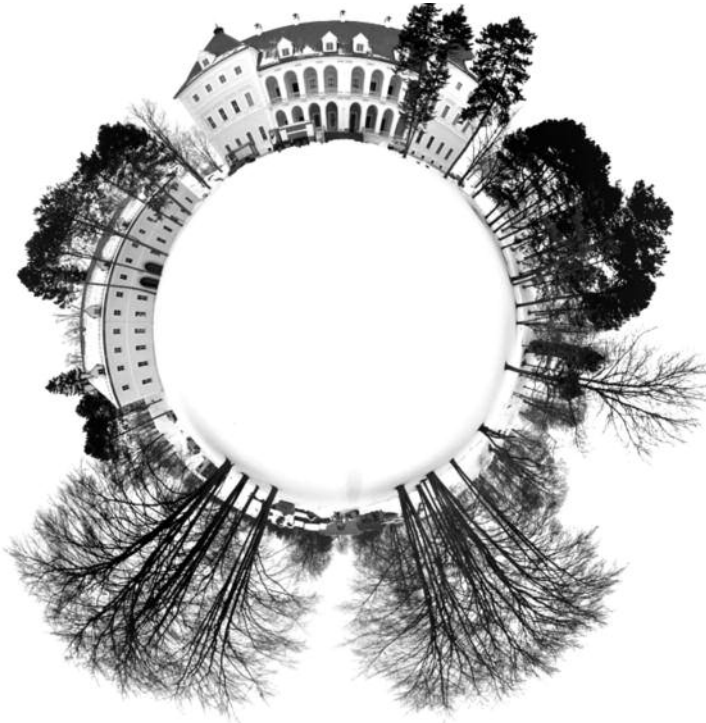
„Lietuvos valsčių“ serijoje skelbtų darbų apimtis jau viršija 35 tūkstančius puslapių. Monografijų kūrime dalyvauja daugiau kaip du tūkstančiai autorių, iš jų per 300 turi mokslo vardus. Šiuose tomuose paminėta per 100 tūkstančių asmenų. Iki jubiliejinių 2018 metų planuojama tokio pobūdžio monografijomis įamžinti 100 valsčių istorinį, intelektinį, materialųjį paveldą (tarpukario Lietuvoje būta per 400 valsčių, vadinas, maždaug tiek turėtų būti parengta ir lokalinių monografijų).

Pradiniame šimtatomes serijos „Lietuvos valsčiai“ leidybos projekte primenama, kad serijos pavadinimas pasirinktas neatsitiktinai: XIX a. viduryje susiformavę valsčiai iki jų panaikinimo 1950 m. buvo mažiausi ir palyginti stabilūs administraciniai-teritoriniai vienetai, jungę tapačios etninės kultūros žmones (valsčių ribos paprastai atitiko ir parapijų bei šnektų ribas). Tie buvę administraciniai vienetai tapo dabartinių monografijų (vadinčiau jas tų vietovės enciklopedijomis), tyrinėjimų ir vertinimų objektais.

Šis daugiatomis leidinys talpina valsčiaus kraštovaizdį, istoriją (nuo seniausių laikų iki mūsų dienų), pasakoja apie ūkinę veiklą, etninę kultūrą, kalbą, tautosaką, tradicijas ir papročius, išymius žmones, kaimų istorijas, paviešina daug archyvinės medžiagos. Leidžiamų monografijų apimtis siekia beveik 1,400 puslapių, o kai kuriose medžiaga talpinama dviejuose tomuose. Jei pirmosiose monografijose vyravo aprašomojo pobū-

Virginijaus Stumbrio nuotr.

„Versmės“ intelektinės versmės

ARVYDAS VALIONIS

džio tekstai, tai vėlesnėse atsirado mokslinių straipsnių, kuriuos vertina leidykloje sukurta profesionali nepriklausoma Mokslo darbų komisija. „Seredžiaus“ monografija (2003) buvo pirmoji, kurioje pasirodė net 15 mokslinių straipsnių. Vėlesnėse knygos maždaug dešimtdalis straipsnių buvo patvirtinti šios komisijos. Didžiūma mokslinių straipsnių gimė lokalinių tyrimų ekspedicijų metu (nuo 1999 metų surengtos 92 ekspedicijos, jose dalyvavo pusantro tūkstančio monografijų autorių). Moksliniai straipsniai praturtino „Lietuvos valsčių“ serijos knygas nagrinėjimo įvairiapusis kumu ir gilumu, naujomis išvalgomis.

Dėl didelės monografijų apimties, parengimo trukmės, nuolatinio lėšų stygiaus tomai greičiausiai buvo išleisti po 3–5 metų, o kai kurie pasirodė tik po 10–12 metų. Kad mokslo darbai greičiau patektų į apyvartą, nuo 2006 metų lapkričio Mokslo darbų tarybos patvirtinti tekstai skelbiami specializuotoje svetainėje www.llt.lt. Pirmąją serijinio leidinio „Lietuvos lokaliniai tyrimai“ internetine publikacija tapo Ričardo Kazlausko „Seredžiaus apylinkių drugiai“. Šioje svetainėje jau paskelbta 192 tomai (elektroninio leidinio „Lietuvos lokaliniai tyrimai“ tomą sudaro vienas mokslinis straipsnis), taip pat paviešinti 126 žymių autorių moksliniai darbai, parašyti „Versmės“ leidyklos lokalinių monografijų serijai „Lietuvos valsčiai“.

Šie „Lietuvos lokalinių tyrimų“ straipsniai aprėpia septynias pagrindines tiriamąsias sritis, atitinkančias monografijų „Lietuvos valsčiai“ skyrius: gamta (paskelbta 39 straipsniai), archeologija (20), istorija (69), etnologija (46), kalbotyra (23), tautosaka (5), sociologija (3). Iki publikacijos internete straipsnius recenzuoja ir vertina solidi, iš įvairių sričių mokslininkų sudaryta Mokslo darbų komisija (kaip minėta – nepriklausoma, nepavaldi „Versmės“ leidyklai). Pirmąją šios komisijos pirmininke buvo akademikė Irena Regina Merkienė, jos darba tęsė prof. Aivas Ragauskas. Neseniai šios komisijos darbams pradėjo vadovauti Klaipėdos universiteto docentas Gintautas Zabiela, anksčiau kuravęs archeologijos problematikos sritį. Kiek-

vieną straipsnį vertina ne mažiau kaip du mokslininkai recenzentai. O viso šio darbų baro šeimininkė yra Mokslo darbų komisijos atsakingoji sekretorė Gabija Juščiūtė.

Kas mėnesį virtualioje erdvėje pasirodo po vieną mokslinį straipsnį. O minint Lietuvos tūkstantmetį, 2009-aisiais, kiekvieną pirmadienį „Versmės“ internetinėje svetainėje būdavo paskelbiamas vis naujas mokslinis straipsnis, palydimas santraukos anglų kalba.

„Lietuvos lokaliniai tyrimai“ skatina mokslininkus, kraštotyrininkus rašyti straipsnius apie bet kurios Lietuvos vietovės ypatumus ir turtus, nebūtinai susietus su jau rengiama monografija. Elektroninis variantas leidžia aplenkti laiką ir operatyviau užpildyti baltąsias lokalių teritorijų dėmes, ir jis jau pristato aprašomąją vietovę. Dėl objektyvių priežasčių nemaža dalis buvusių valsčių dar negreitai sulauks rengiamos/išleistos monografijos. Leidybos greitį riboja ir sumenkęs valstybės dėmesys bei parama turtinant tautos intelektinę nuosavybę. Kaip liudija praktika, negrįžtamai kažkas kasdien išeina, negrįžtamai kažką nusineša nebyli amžinybė, tad bet koks delsimas įamžinti lokalinės teritorijos materialųjį ir nematerialųjį atminties turtą yra tiesiog pražūtingas. Dabar vardan idėjos šis neįkainojamos vertės darbas dirbamas pavienių entuziastų.

Pasak Mokslo darbų komisijos pirmininko G. Zabielos, lokalinių tyrimų visuma kuriama iš mažyčių dalelių į vientisą mozaiką. Mūsų moksle labiau įprasti šakiniai tyrimai, todėl lokaliniai pernelyg neskatunami. Šia prasme leidykla „Versmė“ eina nepramintais taikais. Lokaliniai tyrimai yra lengviau ir greičiau atliekami, ir iš keliolikos lokalinių tyrimų jau galima padaryti platesnį, labiau apibendrintą tyrimą Lietuvos mastu. Šie tyrimai turi neįkainojamą vertybę – jie skatina patriotizmą.

„Lietuvos lokaliniai tyrimai“ – privatus mokslo leidinys. Pasaulyje yra daug privačių mokslo leidinių. Lietuvoje privati iniciatyva žodžiais taip pat skatinama, tačiau kai bandoma ką nors reikšmingo daryti, didesnio dėmesio ar svaresnės para-

mos iš valstybės sunkiai sulaukiama. „Man šis leidinys yra labai gražus“, – tvirtina leidėjas P. Jonušas.

Jis sako, kad išibėgėjus „Lietuvos lokalinių tyrimų“ elektroniniam mokslo darbų rinkiniui, norėta straipsnius įtvirtinti dar ir popieriniame leidinyje. Taip atsirado ši kolektyvinė „Lietuvos lokalinių tyrimų“ monografijos 1-oji dalis, kurioje chronologiškai spausdinami mokslo darbai, parašyti „Lietuvos valsčių“ serijai 2000–2002 m. Kitose šios monografijos dalyse paeiliui bus spausdinami vėliau parašytieji straipsniai.

2012 m. pasirodžiusiame „Lietuvos valsčių“ projekto leidinyje „Lietuvos lokaliniai tyrimai. 1 dalis/2000–2002“ skelbiama 50 pirmųjų mokslinių straipsnių. Jie sugrupuoti pagal mokslo sritis: biologija (2), geografija (2), geologija (4), archeologija (5), istorija (18), etnologija (17), sociologija (2). Leidinio pratarmėje „Versmės“ leidyklos Mokslo darbų komisijos pirmininkas G. Zabiela primena skaitytojams pas mus dviprasmiškai suvokiamą lokalinių tyrimų sampratą esmę: „Terminas 'lokalinis' i Lietuvą atėjo iš angliškai kalbančių kraštų, kur žodis 'local' reiškia 'vietinis', o pastarasis yra kilęs iš lotyniško 'locus', nurodančio vietą. Nors lietuvių kalboje žodžiai 'vieta' ir 'vietinis' turi tą pačią šaknį, jų prasmė skirtinga. 'Vieta' lietuvių kalbos žodyne turi net 24 reikšmes, paprastai apibrėžiančias tam tikrą užimamą erdvę. Žodis 'vietinis' turi tik 3 reikšmes, nurodančias priklausymą tam tikrai vietai. Lokalumo sąvoką vartodami pirmuoju atveju turime tiriamo objekto apibrėžtumą, kas visiškai atitinka mokslo darbo struktūrą. Tačiau lokalumas Lietuvoje dažniausiai suprantamas antruoju atveju, kuris turi plačią nesarbios reikšmės prasmę, kai kada netgi menkinančią. Štai į tokią dirvą yra pakliuvę lokaliniai tyrinėjimai Lietuvoje, nors atrodytų, kad viskas tarsi turėtų priklausyti nuo mastelio – juk žvelgiant pasaulio mastu ir pati Lietuva yra lokalinė.“

Krašto atmintis kasdien kažką nesugrąžinamai praranda. Netgi nušluostę istorijos dulkes, galime nebeatpažinti tikrojo praeities veido, kurį pasiaukojančiai stengiasi įamžinti „Versmė“. Šios monografijos, tie lokalūs intelektualiniai fragmentai, kuria ateities atminčiai neišdildomą panoraminį Lietuvos istorijos vaizdinį.

Arvydas Valionis – rengiamos monografijos „Biržai“ vyr. redaktorius

AUTORIAUS KREIPIMASIS

Žinau, jog įvairiu metu ir dėl įvairių priežasčių į Ameriką ir kitus pasaulio kraštus išvyko daug biržiečių. Mano ruošiamą monografiją yra labai demokratiška: joje gali dalyvauti kiekvienas biržietis, kilęs iš Biržų miesto ir buvusio Biržų valsčiaus, su savo giminės gyvenimo istorija, darbine veikla, tai iliustruojant nuotraukomis iš asmeninio archyvo.

Mieli biržėnai, „Draugo“ skaitytojai, vargu bau, ar tokios apimties ir svarbos krašto monografija (du tomai, apie 2,800 puslapių) bus leidžiama ateityje. Tad būsiu dėkingas už bendradarbiavimą. Lauksiu Jūsų žinių šiuo el. pašto adresu:

arvydas.valionis@gmail.com

Prelato Edmundo Putrimo kalba, pasakyta IV Sielovados konferencijoje, Lemont

Ne paslaptis, kad pašaukimu skaičius į kunigus ir į vienuolius Lietuvoje labai mažėja, o išėivijoje jų – tik trupinėliai, kurie iš tikrųjų nepajėgs išlaikyti tą pastoracinę lygį, kurį turėjome po Antrojo pasaulinio karo. Lietuvoje sprendžiama, ar uždaryti dar vieną seminariją, o kunigai ir vienuoliai, kurie aktyviai jungėsi į sielovadinę veiklą išėivijoje, sensta. Jų amžiaus vidurkis – per 50 metų.

Jeigu norime išlaikyti gyvą ir sąmoningą tikėjimą, mūsų religines tradicijas, kurios yra vientisa mūsų tautinės tapatybės ir lietuvių bendruomenių veiklos dalis, mes visi – pasauliečiai, dvasiškiečiai, lietuviškos organizacijos – turime apjungti jėgas padedančias išlaikyti tą dvasinį paveldą.

Lietuviai-katalikai gyvenantys užsienyje – ar tai būtų Šiaurės ar Pietų Amerikoje, Europoje ar Australijoje, turime atsilipti į dabartinių laikų iššūkius. Labai svarbu, kad tinkamai ir sąmoningai paruoštumėme pasauliečius vadovauti ir patarti bei išvystyti veiklos planus ir programas, kurios padėtų bendruomenių nariams gyviau įsijungti į parapijų bei misijų veiklą – pvz., Mišių eigoje. Yra svarbu tą daryti plačiau, ugdant katalikybę per evangelizaciją, katechizaciją vaikams, jaunimui, jaunosms šeimoms, ypač tiems, kurie ruošiasi priimti sakramentus.

„Gera būt jau tai, kad mes, kaip krikščionys, rastumėm... bendrą kalbą... Protingo ryšio reikia ne tik su protestantais, bet ir su tautinės Bažnyčios atstovais... Yra daug uždavinių ir dar daugiau praktiškų klausimų. Jiems spręsti reikia vienos gyvos, veiklios, apaštalinės dvasios. Šią dvasią ugdyti savyje ir tarp mūsų, katalikų, gal ir bus pats didžiausias uždavinys aštuntame mūsų krikščionybės šimtmetyje“, – rašė kun. Stasys Yla savo knygoje „Tolyn į laiką, gilyn į gelmę“ (1997).

Lietuviai, gyvenantys užsienyje, priklauso dviem bendruomenėms:

1. Prigimtinėi tautai ir lietuvių bendruomenei;

2. Per mūsų krikštą, Kristocentrišką tikėjimą, viltį ir meilę, sudarome visuotinę Bažnyčią.

Abu principai – krikščionybė-katalikybė ir lietuviybė – nepaveldimi, bet perduodami. Įdomu, kad dažniausiai Lietuvių bendruomenės mane kviečia jas aplankyti ne per pagrindines religines šventes, bet per tautines ir valstybines šventes. Pvz., negaliu „apsiginti“ nuo kvietimų Vasario 16-osios laikotarpiu, bet esu mažiau kviečiamas per Gavėnią, Adventą, Jonines ar Sekmines. Atrodo, kad religija tarnauja tautiniam principui.

Pastoracija pirmiausia turi tarnauti žmonėms jų kalba ir remiantis jų religinėmis tradicijomis ir padėti jiems vienyti su Dievu per Jėzų Kristų. Mūsų tautos istorijoje Bažnyčia yra išugdžiusi krikščionišką kultūrą, kuri nepavirto vien tik kultūrine

ar socialine institucija. Religinė veikla yra ašis, apie kurią sukasi bendruomeninis-kultūrinis gyvenimas, ir jis be tos ašies žlunga. Krikščionišką kultūrinių priemonių siekis – ar tai būtų šeima, spauda, liuanistinės mokyklos, stovyklos, ar organizacijos, tokie, kaip Lietuvos Vyčiai, kurie šiemet švenčia savo 100 metų jubiliejų, chorai, lietuvių bendruomenės, jaunimo sąjungos, – yra paremti ir išvystyti sielovados veiklą.

Pasauliečių reikšmė atsinaujinančioje Bažnyčioje buvo naujai atskleista Visuotinio II Vatikano susirinkimo išvadose – Dogminės konstitucijos dokumente apie Bažnyčią „Lumen Gentium“. Šiame dokumente buvo siekiama iškelti esminį pasauliečių dalyvavimą Bažnyčioje – patarėjais ir vadovais. Taigi, susirinkome šiandien kartu nebandyti iš naujo visko spręsti, o pripažinti, kokios yra mūsų šiuolaikinės galimybės ir patirtys ir kaip galime jas efektingiau išvystyti pastoracinėje veikloje. Jei mes skatiname tikinčiųjų pasauliečių dalyvavimą Bažnyčios gyvenime ir misijoje, turime suprasti, kad „pasauliečiai“ vienas nuo kito labai skiriasi, jų krikščioniškas susiformavimas ir išpareigojimai yra įvairaus lygio.

Dar svarbiau – negalime užmiršti mūsų jaunimo. Jauni žmonės turi jausti, kad Bažnyčia į juos atkreipia dėmesį. Mes turime jaustis vis labiau išpareigoję jaunimo naudai ir padėti jiems dalintis savo rūpesčiais ir nerimu, savo siekais ir viltimi, susijusia su Bažnyčia. Daugelis jaunų suaugusiųjų katalikų nedalyvauja Mišiose arba nepraktikuoja savo katalikybės. Jūs gal paveikiate tam tikri krikščioniški principai, pvz., rūpinimasis vargšais ar benamiais, bet jie save laiko dvasiniais individualais, o ne religingais. Šis atsiskyrimas nuo katalikų bendruomenės įvyksta tam tikru amžiaus laikotarpiu – kai tampama studentu, ruošiamasi santuokai arba sukuriamą šeima. Kadangi tikėjimas dažniausiai perduodamas iš tėvų, Bažnyčia gali daug prarasti, kai jaunuolis nustoja praktikuoti savo tikėjimą. Žinant, kaip svarbu yra vedybinis gyvenimas ir vaikų auklėjimas, mes turime pasiūlyti specialią pagalbą ir nurodymus jaunavedžiams, vienišioms tėvams su mažais vaikais.

Žinoma, tikėjimas negali būti priimamas visiems. Mes, katalikai, turime daryti viską, kad priartintume prie Bažnyčios mūsų jaunąją kartą. Ką mes galime jiems pasiūlyti? Tikrą svetingumą, dialogą, draugystę, labdaros pavyzdžius, maldą ir tada turime tikėti, kad Šventoji Dvasia išpildys tai, kas buvo pasėta per Krikštą. Mes taip pat turime reikalauti, kad mūsų parapijos ir misijos suteiktų ko-kybišką liturgijas ir įtikinamą evangelizaciją.

Kas reikalinga lietuvių katalikų pastoracijoje?

A † A ONA ZINA LASKAUSKAITĖ MORKŪNIENĖ 1936.10.20–2013.04.17

Mirė 2013 m. balandžio 17 d. Three Oaks, MI, sulaukusi 76 metų.

Velionė buvo a. a. Mykolo Morkūno žmona, a. a. Mykolo Audriaus Morkūno mama.

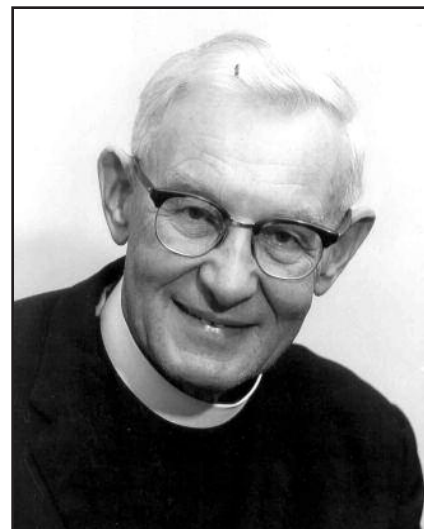
A. a. Zina gimė Klaipėdoje. Yra gyvenusi Prancūzijoje, Brazilijoje, Cleveland, OH ir Chicago, IL. Paskutiniu laiku gyveno Three Oaks, MI.

Velionė buvo sudeginta ir bus palaidota Posey Chapel Cemetery, Galena Twp., LaPorte County, IN, šalia savo sūnaus Audriaus.

Nuliūdę draugai ir draugės

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A

Prelatas dr. JUOZAS PRUNSKIS 1907.XII.22–2003-IV.26

Mirties sukaktį minint, šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, balandžio 27 dieną, 8 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont ir balandžio 28 d. 12 val. p. p. Daugailių parapijos bažnyčioje, Lietuvoje.

Maloniai prašome prisiminti prelatą savo maldoje ir kviečiame dalyvauti šv. Mišiose.

Liūdintys giminės

Tai yra svarbus klausimas mums, švenčiant Popiežiaus Benedikto XVI paskelbto „Tikėjimo metus“.

1. „...Mūsų tikėjimo kelionė prasidėjo per krikštą su žodžiais ‘aš tikiu’ ir tampa vaisinga ir įkvėpanti bendruomenėje, kurioje ‘mes tikime’ į vieną ir tą patį Kristų. Kiekvienas iš mūsų tikėjimą išgyvename pirmiausia asmeniškai, o po to – bendruomeniškai“, – rašė Lietuvos vyskupas savo „Tikėjimo Metų ganytojiškame laiške“. Bažnyčios identitetą ir misiją sudaro tikėjimo tiesų pripažinimas ir išgyvenimas, padedant vieni kitiems siekti išganymo.

2. Tikimasi, kad pasauliečiai, nors ir nėra dvasiškiečiai, stengtųsi Bažnyčios mokymus vykdyti ir dalintis katalikų tikėjimu. Jie turi būti veiklūs savo parapijose ir platesniame pasaulyje. Pasauliečiai gali tapti tikėjimo skleidė-

jais, atnešantys krikščionybę ir katalikybę į savo darbą, mokyklą, namus.

Pasauliečiai taip pat gali dalyvauti kai kuriose šventose apeigose, tarnaudami Mišiose, skaitydami skaitinius, dalindami Komuniją bei nušėdami Komuniją ligoniams.

Galų gale pasauliečiai priklauso tam pačiam tikėjimui ir jų tikėjimas ir pamaldumas jiems suteikia tas pačias malones, kaip ir dvasiškiems.

Pvz., pokalbyje su lietuviu kaliniu Sao Paulo kalėjime Brazilijoje, kur nėra jokio kapeliono, sužinojau, kad tas kalinys pats per maldą ir sąžinės sąskaitą vėl surado save, surado Dievą ir nori grįžti namo. Tai mums visiems pavyzdys, kaip vienas žmogus savo pamaldumu gavo Dievišką malonę. Prisiminkime, kad mūsų tikslas – grįžti pas Dievą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, balandžio 28 d., 10 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Gegužės 5 d. 10 val. r. šv. Mišios bus skirtos Motinos diena. Po Mišių parapijos salėje vaišinsimės suneštinėmis vaišėmis.

■ **Maloniai kviečiame atvykti į Lietuvių** Fondo 50-ąjį metinį narių suvažiavimą. Suvažiavimas vyks š. m. balandžio 28 d., sekmadienį. Registracija – 10 val. r., suvažiavimo pradžia – 12:30 val. p. p. Lauksime jūsų Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439).

■ **Gegužės 3 d., penktadienį, 7 val. v. Pa-**saulio lietuvių centro pokylių salėje (14911 127th St., Lemont, IL) vyks tėvo A. Saulaičio, SJ knygos „Slenkstis. Pokalbiai su Antanu Saulaičiu, SJ“, kurią parengė „Mažosios studijos“ bendradarbių Jūratė Kuodytė, sutiktuvas. Tel. informacijai: 630-257-5613. Kviečiame dalyvauti.

■ **Gegužės 5 d., sekmadienį, Jaunimo** centro Moterų klubas po 10:30 val. r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje maloniai kviečia užsukti į JC kavinę paskanauti mielinį blynų. Gautas pelnas bus skirtas JC paremti.

■ **Gegužės 5 d. minėsime Dariaus ir Gi-**rėno išleistuvių iš Čikagos bei jų lėktuvo „Lituanica“ krikštynų ir pašventinimo (lėktuvą pašventino prelatas M. Krusas) 80-metį. 12 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje (6820 S. Washenaw Ave., Chicago, IL 60629) teatras „Viltis“, vadovaujamas Apolonijos Steponavičienės, parodys šiai datai paruoštą spektakliuką. Po programos – vaišės.

■ **Čiurlionio galerijos, Inc. valdyba Pa-**saulio lietuvių centre, Lemont, apgailestauja, kad dėl techninių kliūčių dailininkų darbų konkursas Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijoms gauti **neįvyks**. Jis nukeliamas į rugsėjo 22 d.

■ **Lietuvių tautinių šokių ansamblis** „Grandis“ gyvuoja daugiau kaip 50 metų.

Metinis koncertas „Gyvenimo tėkmė – nuo lopšio iki sutuoktinių“ vyks gegužės 11 d., šeštadienį, 5:30 val. p. p. Ritos Riškienės salėje, Pasaulio lietuvių centre (Lemont). Šventėje šoks visi ansamblio rataliai, bus paminėtas vaikų ratelio dvidešimtmetis. Po koncerto – vaišės, šokiai. Daugiau informacijos galite gauti tel. 630-257-0153 (Žibutė Pranckevičienė) arba tel. 630-243-6313 (Beatričė Čepelienė).

■ **Gegužės 11 d., šeštadienį, 11 val. r.** kviečiame į Motinos dienos šventę „Kokia graži tu šiandien, mama“ Gedimino lituanistinėje mokykloje, įsikūrusioje St. Andrew Lutheran Church patalpose (10 S. Lake St., Mundelein, IL). Po koncerto vaišinsimės lietuviškais restorano „Rūta“ patiekalais. Tel. pasiteirauti: 847-244-4943.

■ **Amerikos lietuvių Tautinė sąjunga iš-**leido knygą „Tautinės minties keliu“, kurios sutiktuvės Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyks gegužės 19 d. 12:30 val. p. p. Bus meninė programa ir vaišės. Maloniai kviečiame dalyvauti.

■ **JAV LB Vidurio Vakarų apygardos** metinis suvažiavimas vyks birželio 1 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439). Registracija – 10 val. r., pradžia – 10:30 val. r. Smulkesnė informacija teikiama tel. 630-673-3384 arba el. paštu: birutekairiene@yahoo.com

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Apreiškimo parapijos salėje (259 N.** 5th St., Williamsburg, Brooklyn, NY) šeštadienį, gegužės 4 d., 10:15 val. r. vyks vyresniųjų skaučių draugovės „Vilija“ suėiga. Kviečiame skautes ir tas, kurios nori įsijungti į mūsų veiklą. Apie dalyvavimą prašoma pranešti el. paštu: djmatttis@gmail.com (Daina Mattytė). Norinčius daugiau sužinoti apie New York lietuvių skautų sąjungos veiklą, prašoma kreiptis el. paštu: aldute.belzer@gmail.com

Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos salėje
(2745 West 44th St., Chicago, IL 60632)
Gegužės 11 d., šeštadienį, 6 val. v. vyks
kapelos „Sodžius“ koncertas

Bilieto kaina – 15 dol., pensininkams – 10 dol., vaikams iki 12 metų įėjimas nemokamas. Bilietus galima įsigyti Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje sekmadieniais prieš ir po 10 val. r. šv. Mišių. Po koncerto Jūsų lauks vaišės.
Rengėjai – JAV LB Krašto valdyba ir Brighton Park apylinkė.

Lietuvių menininkų paroda vasarvietėje „Gintaras“

15860 Lakeshore Rd., Union Pier, MI 49129. Tel: 269-469-3298
balandžio 26–28 dienomis

Penktadienį, balandžio 26 d. 6 val. v. – 10 val. v. – meno parodos atidarymas su vaišėmis. Atvykite susipažinti su menininkais!

Parodos dalyviai: Aldona Kaminskas (gintaro dirbiniai), Julija Kasniūnas (tapyba), Otilija Kasparaitis (juvelyrė), Laura Lapinskas (keramika), Raimundas ir Raminta Lapšiai (stiklas), Lietuvių jūrų skautai (rankdarbiai), Zita Litvinienė (tapyba), Egidijus Malauskas (medžio darbai), Jonė Rakoski (veltiniai ir lydytas stiklas, Howard Shoudis (vaizduojamasis menas), Jerry Strub (tapyba)

Šeštadienį, balandžio 27 d. 11 val. r. – 8 val. v. – lietuvių menininkų paroda 3 val. p. p. – 5 val. p. p. – Jonė Rakoski vedamas užsiėmimas „Pasidaryk veltinę gėlę“. Medžiagomis darbu bus pasirūpinta

5 val. p. p. – 8 val. v. – menininkų vakaronė

Sekmadienį, balandžio 28 d. 11 val. r. – 4 val. p. p. – lietuvių menininkų paroda 1 val. p. p. – Otilijos Kasparaitis vedamas užsiėmimas „Pasidaryk auskarus“. Medžiagomis darbu bus pasirūpinta

Visi užsiėmimai vyks Michigan (EST) laiku. Maloniai kviečiame apsilankyti!

Gegužės 30 – birželio 2 dienomis
(penktadienį ir šeštadienį – 8 val. v., sekmadienį – 3 val. p. p.)
The New York City Center (131 W. 55th St., New York, NY 10019)

John Malkovich ir Ingeborga Dapkūnaitė

„The Giacomo Variations“

Renginyje pasitelkta Giacomo Casanovos amžininkų – Wolfgang Amadeus Mozart ir jo libretisto Lorenzo da Ponte – kūryba. Skambės muzika iš W. A. Mozart operų „Don Žuanas“, „Figaro vedybos“ bei „Visos jos tokios“.

Informacija tel. 212-581-1212; tinklalapis: www.nycitycenter.org

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

„Draugo“ tel. 773-585-9500

Balandžio 21 d. Brighton Park parapijiečiai po šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje rinkosi į parapijos salę, kur kun. Gediminas Keršys vaišino juos savo virta skania šviežių kopūstų sriuba. Surinktos lėšos bus skiriamos organizacijai „Caritas“ Lietuvoje.

Balandžio 28 d., 3 val. p. p. kun. G. Keršys dainuos Gaetano Donizetti operoje „Meilės eliksyras“ Morton High School auditorijoje.

Ligitos Barniškienės nuotr.